

**Πρακτικό συνεδρίασης
του Διοικητικού Συμβουλίου Νο 479**

Στην Αθήνα σήμερα την 22α Μαρτίου και ημέρα Πέμπτη του έτους 2018 και ώρα 12:00. συνήλθαν στα γραφεία της έδρας της εταιρείας με την επωνυμία «ΑΦΕΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» επί της οδού Λυκαβηττού 39-41, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (=ΔΣ) αυτής σε συνεδρίαση προκειμένου να συζητήσουν και αποφασίσουν επί των κατωτέρω θεμάτων ημερήσιας διατάξεως:

Παρόντες

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα
Σπυρίδων Νικολακόπουλος	Πρόεδρος
Ανδρέας Λυγνός	Αντιπρόεδρος
Γαβριήλ Νικολακόπουλος	Διευθύνων Σύμβουλος
Σωτηρία Λυγνού	Διευθύνουσα Σύμβουλος
Δήμητρα Λυγνού	Αναπληρώτρια Διευθύνουσα Σύμβουλος
Γεωργία Νικολακοπούλου	Αναπληρώτρια Διευθύνουσα Σύμβουλος

Διαπιστώνεται η πλήρης απαρτία και συνεπώς παρέχεται η δυνατότητα λήψης έγκυρων αποφάσεων.

Θέμα 1^{ον}:

Έγκριση Ισολογισμού της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017

Ο Πρόεδρος του ΔΣ παρουσιάζει τον Ισολογισμό της κλεισθείσης χρήσεως της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017, καθώς και την ανάλυση του λογαριασμού «Αποτελεσμάτων χρήσεως περιόδου 2017» -συνάπτονται στο παρόν πρακτικό- που απολήγει σε θετικό αποτέλεσμα προ φόρων ύψους ποσού

Ευρώ 353.959,00

Υπογραμμίζεται ότι η επιχείρηση έχει υιοθετήσει τις πλέον αναβαθμισμένες προδιαγραφές κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων IFRS [=International Financial Reporting Standards] από τη χρήση 2011 και εφ εξής.

Η διεξαγόμενη συζήτηση βασίζεται ως εκ τούτου στο κλείσιμο κατά τα ΔΛΠ [=Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα] τα οποία αναγνωρίζεται, ότι απεικονίζουν με τον πλέον πιστό τρόπο την περιουσιακή διάρθρωση και τη δομή του αποτελέσματος, ενώ ξεχωριστή έμφαση δίνεται στο σημαντικό κεφάλαιο της ρευστότητας.

Μετά από διαλογική συζήτηση κατά την οποία ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και τα παριστάμενα στελέχη Λογιστηρίου - Οικονομικών παρέχουν πληροφορίες και διευκρινήσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει ομόφωνα το ανωτέρω ετήσιο κλείσιμο.

Θέμα 2^{ον}:
Αποτελέσματα

Η λογική των ΔΛΠ αφίσταται από αυτήν των ΕΛΠ ως προς την διάθεση των αποτελεσμάτων, δεδομένου ότι πρυτανεύει η άποψη πως την διάθεση των αποτελεσμάτων έχει το κυριαρχικό δικαίωμα να την χειριστεί το υπέρτατο όργανο της επιχείρησης, που δεν είναι άλλο από την συνέλευση των μετόχων [και όχι το Διοικητικό Συμβούλιο]

Τα αποτελεσματικά μεγέθη, έχουν ως εξής:

Αντικείμενο	Χρήση 2013	χρήση 2014	χρήση 2015	χρήση 2016	χρήση 2017
Κύκλος εργασιών	8.002,425,00	7.543.315,00	9.759.684,00	8.505.340,00	10.086.842,00
Μικτά κέρδη	1.577.564,00	1.445.661,00	2.111.524,00	1.667.896,00	1.571.688,00
Έξοδα διοίκησης	-1.102.540,00	-1.067.888,00	-1.668.870,00	-1.230.136,00	-1.188.720,00
Έξοδα διάθεσης	-35.400,00	- 18.575,00	- 19.261,00	- 19.865,00	-20.370,00
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης				- 9.033,00	-5.975,00
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	10.214,00	72.938,00	41.536,00	26.770,00	177.282,00
Χρηματοοικονομικά έσοδα	1.878,00	4.165,00	176,00	17,00	50,00
Χρηματοοικονομικά έξοδα	- 273.772,00	- 218.919,00	- 214.983,00	- 203.407,00	-179.996,00
Κέρδη προ φόρων	177.885,00	217.381,00	250.121,00	232.241,00	353.959,00
Φόρος εισοδήματος	- 116.879,00	- 74.509,00	- 106.170,00	- 84.211,00	-116.957,00
Καθαρά κέρδη μετά από φόρους	61.006,00	142.872,00	143.951,00	148.030,00	237.002,00

Σχετικά με το φόρο της κλεισμένης περιόδου σημειώνεται ότι ο συντελεστής που εφαρμόστηκε, ανέρχεται σε 29%, όπως και πέρυσι, ενώ ο ίδιος συντελεστής στη χρήση 2014 ήταν 26% και στη χρήση 2013 ήταν 20%.

Ο προσδιορισμός του φόρου προκύπτει με την λεγόμενη φορολογική αναμόρφωση, δηλαδή με την προσθήκη συγκεκριμένων κονδυλίων δαπανών που από την φορολογική νομοθεσία, δεν αναγνωρίζονται ως «εκπιπόμενες» δαπάνες». Η υπόψη φορολογική αναμόρφωση προσδιορίζεται και επιβάλλεται από τους ελεγκτές της εταιρείας κατ' εφαρμογήν ειδικών φορολογικών διατάξεων.

Έτσι, λοιπόν, τα ποσά που συγκροτούν την υπόψη αναμόρφωση, συνυπολογιζόμενου και του αναβαλλόμενου φόρου με τους κανόνες ΔΛΠ, έχουν ως εξής:

		χρήση 2016	χρήση 2017
Κέρδη χρήσεως βάσει λογαριασμού αποτελεσμάτων ΕΛΠ		206.126,26	324.676,20
Μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες		58.143,55	49.340,85
		264.269,81	374.017,05
φόρος που αναλογεί	29%	76.638,24	108.464,94
αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος		7.573,00	8.492,00
συνολική χρέωση για φόρους εισοδήματος που απεικονίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων		84.211,24	116.956,94

Η φορολογική υποχρέωση επί των αποτελεσμάτων της υπό κρίση περιόδου, διαμορφώνεται ως εξής:

		χρήση 2016	χρήση 2017
φόρος που αναλογεί	29%	76.638,24	108.464,94
φόρος που παρακρατήθηκε	λογ 33.13.10	-15.412,74	- 16.640,97
φόρος που προκαταβλήθηκε	λογ 33.13.00	-74.889,29	- 61.144,20
πιστωτικό / χρεωστικό προς συμψηφισμό / βεβαίωση		-13.663,79	30.679,77
προκαταβολή φόρου τρεχούσης χρήσεως			
φόρος κερδών χρήσεως		76.638,24	108.464,94
μείον παρακρατηθείς φόρος από πηγή στην Ελλάδα		-15.412,74	- 16.640,97
		61.225,50	91.823,97
φόρος επιτηδεύματος		<u>1.000,00</u>	<u>1.000,00</u>
		62.225,50	92.823,97
συνολικό ποσό για βεβαίωση και πληρωμή	62.225,50-13.663,79	48.561,72	123.503,74

Σημειώνεται ότι οι Ορκωτοί Λογιστές περιλαμβάνουν στον έλεγχό τους και το αντικείμενο του φορολογικού ελέγχου, χορηγώντας στην επιχείρηση «Φορολογικό Πιστοποιητικό».

Θέμα 3^{ον}:

Υπογραφή και δημοσιοποίηση Ισολογισμού

Ομόφωνα αποφασίζεται όπως ο ισολογισμός υπογραφεί κατά νόμο από τον Πρόεδρο του ΔΣ, τον Αντιπρόεδρο και έναν Διευθύνοντα Σύμβουλο, το Σύμβουλο επί των Οικονομικών και την Προϊσταμένη του Λογιστηρίου.

Περαιτέρω αποφασίζεται όπως στοιχεία και πληροφορίες επί των οικονομικών καταστάσεων της υπό κρίση περιόδου περιλαμβανομένης της πλήρους έκθεσης των Ελεγκτών και της αντίστοιχης έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου που σχετίζεται με την επικύρωση του ετησίου κλεισίματος, δημοσιοποιηθεί στην αρμόδια υπηρεσία ΓΕΜΗ, ενώ στην ιστοσελίδα της εταιρείας να αναρτηθούν οι πίνακες των οικονομικών καταστάσεων κατά τους ισχύοντες κανόνες δημοσιότητας. Διευκρινίζεται δε ότι η πρόσθετη υποχρέωση δημοσίευσης των Οικονομικών Καταστάσεων στο ΦΕΚ ΤΑΕ & ΕΠΕ που επιβάρυνε ασκόπως τις επιχειρήσεις, καταργήθηκε από την 1^η Ιουλίου 2014, ενώ την χρήση 2013 καταργήθηκε και η ανούσια πλην κοστοβόρα δημοσίευση του ίδιου υλικού στον ημερήσιο και επαρχιακό οικονομικό τύπο και πολιτικές εφημερίδες.

Η δημοσίευση κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, δεν πρέπει να απέχει χρονικά λιγότερο από 20 ημέρες πριν από την ημερομηνία σύγκλησης της Συνέλευσης των Μετόχων. Πρόσκληση προς τους μετόχους αποφασίζεται να μην δημοσιευθεί εικαζομένης καθολικής απαρτίας για την διασφάλιση της οποίας θα μεριμνήσει το ΔΣ. Όσον αφορά την προθεσμία σύγκλησης της τακτικής συνέλευσης των μετόχων για την έγκριση του ετησίου κλεισίματος η προθεσμία μετά από σχετική νομοθετική μεταβολή, επεκτάθηκε από τους 6 στους 9 μήνες ήτοι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου.

Θέμα 4^{ον}:

Σύγκληση της ετήσιας τακτικής συνέλευσης των μετόχων

Με εισήγηση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου αποφασίζεται ομόφωνα όπως η ετήσια τακτική συνέλευση των μετόχων που θα εγκρίνει τον Ισολογισμό της χρήσεως 2017, συγκληθεί την 30ή Ιουνίου 2018, ημέρα Σάββατο και ώρα 12.00 στα γραφεία της έδρας της Εταιρείας, οδός Λυκαβηττού 39-41.

Ακολούθως διαμορφώνεται η πρόσκληση προς τους μετόχους, που θα αποσταλεί σε ένα έκαστο εξ αυτών, ως εξής:

Πρόσκληση

προς τους μετόχους της Ανωνύμου Εταιρείας με την επωνυμία «ΑΦΕΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

στην ετήσια τακτική συνέλευση

την 30ή Ιουνίου 2018, ημέρα Σάββατο και ώρα 12:00 στα γραφεία της έδρας της εταιρείας, Λυκαβηττού 39-41, 106 72 Κολωνάκι, Αθήνα.

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

- 1. Επικύρωση πρακτικών προηγούμενων συνεδριάσεων*
- 2. Έκθεση διαχείρισεως του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας περιόδου 2017*
- 3. Έκθεση ορκωτών ελεγκτών χρήσεως 2017*
- 4. Έγκριση Ισολογισμού της 31.12.2017 και διάθεσης αποτελεσμάτων χρήσεως 2017*
- 5. Απαλλαγή Διοικητικού Συμβουλίου & ελεγκτών από κάθε ευθύνη για την υπόλογο περίοδο 2017*
- 6. Ορισμός ορκωτών ελεγκτών νέας χρήσεως 2018*
- 7. Πορεία νέας διαχειριστικής περιόδου 2018*

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Θέμα 5^ο:

Έκθεση διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Μετά ταύτα καταρτίζεται η έκθεση του ΔΣ προς τους μετόχους, ως κατωτέρω:

Έκθεση διαχείρισης
του Διοικητικού Συμβουλίου
της Ανωνύμου εταιρείας με την επωνυμία
«ΑΦΕΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»
προς την ετήσια τακτική συνέλευση των μετόχων της 30.06.2018

Περιεχόμενα

Εισαγωγική σημείωση

1. Εξέλιξη των εργασιών της εταιρείας
 - 1.1. Το ευρύτερο περιβάλλον και το επιχειρηματικό κλίμα [γενικό κλίμα, φορολογία, χρηματοδότηση επιχειρήσεων, κόστος δανεισμού, κρατικός μηχανισμός, ανεργία, υποδομές συνεδρίων, προσφυγικές ροές, ιδιωτικοποιήσεις, υποδομές και εικόνα αστικού και επαρχιακού περιβάλλοντος,]
 - 1.2. Κύκλος εργασιών
 - 1.3. Η κατάσταση προσόδου
 - 1.4. Γενικά και χρηματοοικονομικά έξοδα
 - 1.5. EBITDA
2. Περιουσιακή διάρθρωση
3. Κατάσταση ρευστότητας
4. Risk management
 - 4.1. Πιστοδότηση πελατείας
 - 4.2. Κίνδυνος αγορών
 - 4.3. Ανανέωση συμβάσεων τακτικής εκμετάλλευσης
 - 4.4. Κίνδυνος όρων και εύρους δανεισμού
 - 4.5. Συναλλαγματικός κίνδυνος
 - 4.6. Πιστοληπτική κατάσταση
 - 4.7. Κίνδυνοι ρευστότητας
 - 4.8. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις -εμπράγματα εγγυήσεις τρίτων
 - 4.9. Μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις
 - 4.10. Ανθρώπινοι πόροι
 - 4.11. Information technology
 - 4.12. Ασφαλιστική προστασία
5. Άλλα σημαντικά γεγονότα και δραστηριότητες
 - 5.1. Επιρροή στις οικονομικές καταστάσεις
 - 5.2. Ethics
 - 5.3. ISO
 - 5.4. CSR
 - 5.5. GDPR
6. Πορεία νέας χρήσεως

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με το άρθρο 43^α § 3 του ΚΝ 2190/1920, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 του ΠΔ 409/86, υποβάλλουμε συνημμένως στη συνέλευσή σας τις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για τη χρήση 2017 με τις παρατηρήσεις μας πάνω σ' αυτές και παρακαλούμε να τις εγκρίνετε.

Εισαγωγική σημείωση

Η επιχείρηση έχει υιοθετήσει τις πλέον αναβαθμισμένες προδιαγραφές κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων IFRS [=International Financial Reporting Standards] από τη χρήση 2011 και εφ' εξής. Ειδικότερα η εταιρεία έχει επιλέξει την τήρηση των διπλογραφικών της βιβλίων στην διάρκεια της χρήσεως κατά τα Ελληνικά ειωθότα (ΕΛΠ= Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα), ενώ στο τέλος της χρήσεως, διενεργούνται σε ξεχωριστό περιβάλλον λογιστικής, ειδικές εγγραφές μετάβασης στα δεδομένα ΔΛΠ [= Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα]. Η υπόψη επιλογή της επιχείρησης εκκινεί από την προσπάθεια αναβάθμισης της ακρίβειας και ενάργειας των οικονομικών μεγεθών που περιέρχονται σε γνώση των παραληπτών του Ισολογισμού [μέτοχοι, προσωπικό, πελάτες, προμηθευτές, τράπεζες, δημόσιο].

Η διεξαγόμενη συζήτηση βασίζεται ως εκ τούτου στο κλείσιμο κατά τα ΔΛΠ τα οποία αναγνωρίζεται, ότι απεικονίζουν με τον πλέον πιστό τρόπο την περιουσιακή διάρθρωση και τη δομή του αποτελέσματος, ενώ ξεχωριστή έμφαση δίνεται στο σημαντικό κεφάλαιο της ρευστότητας

Με τον όρο «Ισολογισμός» νοείται το σύνολο των προς δημοσίευση στοιχείων και πληροφοριών της υπό κρίση χρήσεως, όπου περιλαμβάνονται:

- Στοιχεία της επιχείρησης [Διοικητικό Συμβούλιο, ελεγκτές, εποπτεύουσα αρχή]
- Στοιχεία οικονομικής θέσης [περιουσιακή και κεφαλαιουχική διάρθρωση]
- Κατάσταση συνολικού εισοδήματος
- Πίνακας προσαρμογών ιδίων κεφαλαίων μεταξύ ΕΛΠ και ΔΛΠ
- Διάρθρωση ιδίων κεφαλαίων
- Κατάσταση ταμειακών ροών
- Στοιχεία και πληροφορίες ελεγκτών επί του κλεισίματος

Η λογική των ΔΛΠ αφίσταται από αυτήν των ΕΛΠ ως προς την διάθεση των αποτελεσμάτων, δεδομένου ότι πρυτανεύει η άποψη πως την διάθεση των αποτελεσμάτων έχει το κυριαρχικό δικαίωμα να την χειριστεί το υπέρτατο όργανο της επιχείρησης, που δεν είναι άλλο από την συνέλευση των μετόχων [και όχι το Διοικητικό Συμβούλιο].

Η προωθούμενη στο μεταξύ αναμόρφωση των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων κινείται προς της κατεύθυνση άμβλυνσης των αποκλίσεων έναντι ΔΛΠ.

Ουσιαστική μεταβολή σε σχέση με την πρακτική παλαιότερων χρήσεων, συνιστά και το γεγονός ότι ο φορολογικός έλεγχος, προκειμένου περί επιχειρήσεων που υπόκεινται στον έλεγχο των Ορκωτών Λογιστών, δυνατόν να υπάγεται επίσης στο ίδιο Σώμα που εκδίδει «φορολογικό πιστοποιητικό» μετά από τη διενέργεια ειδικού ελέγχου. Η εταιρεία επιλέγει τον φορολογικό έλεγχο από τους Ορκωτούς Ελεγκτές επεκτείνοντας τη σχετική εντολή ελέγχου.

1. Εξέλιξη των εργασιών της εταιρείας

1.1. Το ευρύτερο περιβάλλον και το επιχειρηματικό κλίμα

Το γενικό κλίμα στη χώρα μας όπου παραμένει σε κάποιο βαθμό ακόμη –από το φθινόπωρο του 2008 και εντεύθεν- η βαθιά και πολύπλευρη κρίση, συνεχίστηκε και στην υπό κρίση περίοδο σε όλο το φάσμα της οικονομίας της χώρας πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, μεταξύ των οποίων και ο τουρισμός και ειδικότερα ο κλάδος εισερχόμενου τουρισμού αναψυχής, όπου σημειώθηκε αξιοσημείωτη ανάκαμψη κυρίως σε ποσοτικά δεδομένα [=στατιστική αφίξεων], και δευτερευόντως σε αξία αφού σταδιακά μειώνεται η κατά κεφαλήν κατανάλωση των τουριστών. Στον ειδικότερο χώρο της επιχείρησής μας [MICE-Meetings, Incentives, Congresses, Events] αντιμετωπίστηκαν σοβαρές δυσχέρειες συνεπεία περιοριστικών και γραφειοκρατικών μέτρων των αρχών εποπτείας των ιατρικών συνεδρίων από τον ΕΟΦ [=Ελληνικό Οργανισμό Φαρμάκων] και ΣΦΕΕ [=Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Εταιρειών Ελλάδος]. Εδώ νοούνται περιορισμοί στον αριθμό των συνεδρίων, τη συμμετοχή των γιατρών, το κόστος καταλυμάτων [επί παραδείγματι, αποκλείονται ξενοδοχεία 5 αστέρων], το μέγιστο κόστος διατροφής κλπ.

Η εταιρεία παρά ταύτα κατάφερε να αντιπαλέψει τις αντιξοότητες και μάλιστα να σημειώσει και μία αξιόλογη βελτίωση στον τομέα των συνεδρίων. Στην υπό κρίση περίοδο συνεχίστηκαν οι δυσχέρειες από την επιβληθείσα πιστωτική ασφυξία στη χώρα που με την σειρά της οδήγησε τον Ιούλιο του 2015 στην επιβολή αυστηρών περιορισμών στην ροή κεφαλαίων [capital controls]. Τις σοβαρές όσον και δραματικές επιπτώσεις η επιχείρηση κατάφερε να περιορίσει κυρίως λόγω των άριστων σχέσεων με τα τραπεζικά ιδρύματα, αλλά παραμένει ως μέγα ζητούμενο η εκλογίκευση του χρηματοοικονομικού κόστους που κινείται σε υψηλά επίπεδα. Μία καλόπιστη συζήτηση του θέματος με τις συνεργαζόμενες τράπεζες προκάλεσε μία μικρή βελτίωση των όρων δανεισμού, όσον αφορά την τιμολόγηση.

Οι δυσχέρειες από το μέτρο περιορισμού της ροής κεφαλαίων προς το εξωτερικό, δεν απασχόλησαν ιδιαίτερως την εταιρεία λόγω της αντίστοιχης εισροής κεφαλαίων από το εξωτερικό και δραστηριότητές μας που αναπτύσσονται εκεί.

Ένα άλλο επίσης σημαντικό, όσον και δυσμενές μέτρο που επιβλήθηκε στη χώρα στο πλαίσιο διαπραγμάτευσης με τους δανειστές της, υπήρξε η δραματική αύξηση του φορολογικού συντελεστή των επιχειρήσεων, που για τις ΑΕ ανήλθε στο 29%, έναντι συντελεστή 26% στο έτος 2014 και εκείνου που είχε ισχύσει παλιότερα σε ύψος 20% για το έτος 2013. Η προκαταβολή φόρου αυξήθηκε από το 80% στο 100% προκαλώντας ισχυρή πίεση στην ρευστότητα των επιχειρήσεων που επιδεινώνεται έτι περαιτέρω λόγω της εξαιρετικής στενότητας χορήγησης τραπεζικού κεφαλαίου κίνησης. Η επιβάρυνση εξ άλλου της διανομής μερισμάτων με μία περαιτέρω παρακράτηση φόρου 15% επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό την φορολογική επιβάρυνση. Μία βελτίωση της υπόψη κατάστασης στο εγγύς μέλλον, στο πλαίσιο επιχειρούμενης ανάκαμψης μετά το προσδοκώμενο τέλος των σκληρών μνημονειακών όρων που υπεβλήθησαν από τους πιστωτές της χώρας, αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο για την ενίσχυση των επενδύσεων και της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, παραμένει ως βασικό ζητούμενο.

Η χρηματοδοτική λειτουργία κινήθηκε σε συνθήκες περιορισμού, καθώς το τραπεζικό σύστημα της χώρας δεν κατάφερε να αποκαταστήσει συνθήκες ισορροπίας, αν και το έτος 2015 συντελέστηκε μία ακόμη νεότερη ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, μετά και από αυτή που προηγήθηκε αφού ακολούθησε τη δραματική επιβάρυνση των τραπεζών από το λεγόμενο PSI [= Private sector involvement]. Η συνεχιζόμενη δυσλειτουργία στην τραπεζική χρηματοδότηση προς τις επιχειρήσεις, σχετίζεται με την παρατεινόμενη περαιτέρω αύξηση σε δραματικά ύψη των λεγόμενων «κόκκινων» [=μη εξυπηρετούμενων] δανείων προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Ο προκληθείς ορυμαγδός εξελίξεων στον τραπεζικό χώρο με τις ραγδαίες μεταβολές και τις μαζικές συγχωνεύσεις, που προκάλεσαν σημαντική δυσχέρεια και ένα κενό ακόμη και στην τρέχουσα επικοινωνία με τράπεζες μέσω των οποίων η εταιρεία διεξήγαγε σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων της, σημείωσε στην υπό

κρίση περίοδο μία περαιτέρω βελτίωση σε βαθμό που να μην επηρεάζει πλέον την επικοινωνία και συνεργασία. Οι συνεργαζόμενες με την εταιρεία τράπεζες δείχνουν να εκτιμούν την σταθερότητα και συνέπεια της εταιρείας μας που παρά τις δυσχέρειες ανταποκρίνονται κατά το μάλλον στις ανάγκες μας.

Το μείζον ζήτημα που συνεχίζει να προβληματίζει, είναι το κόστος δανεισμού που παραμένει σε υψηλά επίπεδα αν και στην υπό κρίση περίοδο και για πρώτη φορά στα χρόνια της κρίσης έγινε μία σχετικά μικρή βελτίωση του τιμολογίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τράπεζες περιόρισαν προ πολλού μέχρι και μηδενισμού τα «ανοικτά» [=χωρίς εξασφαλίσεις] δάνεια, πιεστικό μέτρο στο οποίο η εταιρεία ανταποκρίθηκε με συνέπεια ενισχύοντας τη σχέση εκτίμησης από την πλευρά των τραπεζών.

Ο κρατικός μηχανισμός διατηρεί δυστυχώς σε ευρεία έκταση τις γνωστές παθολογίες, ανεπάρκειες, δυσλειτουργίες και το ανεπίτρεπτο κόστος διατήρησής του, που ταλαιπωρούν επιχειρήσεις, νοικοκυριά και πολίτες, αποτελώντας έναν βασικό παράγοντα δημιουργίας και επέκτασης της κρίσης στη χώρα μας.

Η έκρηξη της ανεργίας και η εξώθηση σημαντικών μαζών του πληθυσμού στα έσχατα όρια της ένδειας, προκαλούν συχνές κοινωνικές εντάσεις και κινητοποιήσεις που πέραν της ανθρωπιστικής παραμέτρου, με τη σειρά τους βλάπτουν την εικόνα της τουριστικής Ελλάδας.

Στην Αθήνα, ωστόσο, όπου και το επίκεντρο συνεδριακών δραστηριοτήτων, σημειώθηκε στη διάρκεια αυτής της περιόδου, μία αξιοσημείωτη αύξηση των ξενοδοχειακών κλινών με την είσοδο στη χώρα μας ισχυρών ξενοδοχειακών αλυσίδων. Η επί σειρά ετών συζητούμενη ενίσχυση της υποδομής σε συνεδριακούς χώρους αξιόλογης δυναμικότητας [πχ Tae kwon do] δυστυχώς παραμένει σε εκκρεμότητα. Αξιοσημείωτη και θετική εξέλιξη αποτελεί η ολοκλήρωση και έναρξη λειτουργίας του κέντρου Εθνικής Βιβλιοθήκης και Λυρικής Σκηνής του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος στο Φάληρο, αλλά και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης [πρώην Φιξ] που συνδυαστικά με άλλες παρόμοιες υποδομές ενεργούν συμπληρωματικά και εμπλουτίζουν το πολιτιστικό προϊόν της χώρας. Η επιχειρούμενη αναμόρφωση όλης της έκτασης του φαληρικού όρμου, θα προσθέσει ένα ακόμη θετικό στοιχείο στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας όπου συντελείται μία καλή πορεία τουριστικής κίνησης.

Σε κορυφαίο πρόβλημα για τη χώρα αναδεικνύεται το ζήτημα των τεράστιων προσφυγικών ροών από τις εμπόλεμες περιοχές της Μέσης Ανατολής και τις δυσχέρειες στην ανάσχεση και έλεγχο των προσφύγων και μεταναστών. Το πρόβλημα οξύνεται καθώς χώρες της ΕΕ προβάλλουν ισχυρές αντιστάσεις στην συμβολή επίλυσης και δίκαιας κατανομής του βάρους από το οξύ ανθρωπιστικό ζήτημα που ανακύπτει. Οι πιο άμεσες επιπτώσεις εστιάζονται σε νησιά του ανατολικού Αιγαίου, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Κως, Λέρος, όπου στην περίοδο 2016 – 2017 διαπιστώθηκε σημαντική κάμψη στο τουριστικό ρεύμα, ενώ παρόμοιες τάσεις διαγράφονται και για το νέο έτος 2018.

Οι διαφαινόμενες ιδιωτικοποιήσεις που θα μπορούσαν με ορθολογιστική διαχείριση να προκαλέσουν μία κάποια ανάσχεση στην δυσμενή εξέλιξη της οικονομίας, με άμεσο ενδιαφέρον για την εταιρεία μας, δείχνουν μία σχετική εξέλιξη, ενώ η προσπάθεια αυτή προσκρούει συχνά σε πολιτικές αντιδράσεις που αντιμάχονται τις ιδιωτικοποιήσεις. Σε κάθε περίπτωση η παρατηρηθείσα δυσπιστία εξ αιτίας της δυσπιστίας και αναξιοπιστίας στους μηχανισμούς διαχείρισης αυτού του τεράστιου και πολύ σημαντικού έργου για τη χώρα, δείχνει να περιορίζεται, καθώς ένα ευρύ φάσμα πολιτικών δυνάμεων υιοθετεί αυτή την πορεία. Σε κάθε περίπτωση αξίζει να σημειωθεί η δρομολόγηση ιδιωτικοποίησης 14 αεροδρομίων [=Fraport], η επέκταση με τον κινεζικό οίκο Cosco στην δραστηριότητά του στο λιμάνι Πειραιώς [=επεκτείνεται και στις κουαζιέρες], αλλά και στον ναυπηγοεπισκευαστικό χώρο, η υπόθεση Ελληνικό [συμφέροντα Λάτση], η ΤΡΑΙΝΟΣΕ με την ανάληψη δράσης από Ιταλική Εταιρεία, ενώ προχωρούν και άλλα έργα [λιμάνι Θεσσαλονίκης, αγωγός φυσικού αερίου κλπ]. Σε μία μικρή κινητικότητα βρίσκονται επίσης έργα υποδομών στο οδικό δίκτυο της χώρας που είχαν τελματωθεί επί σειρά ετών συνεπεία της κρίσης. Οδικό δίκτυο, σήραγγα Καλλιδρόμου για τον σιδηρόδρομο, μαρίνες κλπ. Υπό την πίεση των πιστωτών η χώρα προχώρησε ήδη στην δημιουργία ενός «Υπερταμείου» διαχείρισης της δημόσιας περιουσίας με τη συμμετοχή στην διοίκηση Ελλήνων και Αλλοδαπών στελεχών που εκπροσωπούν τους δανειστές της χώρας. Στη δικαιοδοσία του υπόψη

οργανισμού περιέρχονται υφιστάμενοι φορείς διαχείρισης κινητής και ακίνητης δημόσιας περιουσίας, αλλά και ΔΕΚΟ. Πρόκειται περί αδρανούς και κατ' ουσίαν αναξιοποίητης περιουσίας.

Μέσα στο κλίμα και τις συνθήκες που προέκυψαν από την κρίση, μόνον ελάχιστη βελτίωση σημειώθηκε στον τομέα βελτίωσης αστικών υποδομών, όπως δρόμοι, πλατείες, πύλες εισόδου, σήμανση, διαχείριση απορριμμάτων, καθαριότητα, ευαισθησία για την αισθητική και το περιβάλλον.

Η εικόνα των κλειστών καταστημάτων στο κέντρο της πρωτεύουσας, αλλά και σε άλλα αστικά κέντρα της χώρας, οι άστεγοι και οι επαίτες, δημιουργούν καταθλιπτική εικόνα, καθώς οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και οι ανθρωπιστικές ΜΚΟ δεν φαίνεται ότι κατάφεραν να ανταποκριθούν επαρκώς στο διαρκώς ογκούμενο έργο που καλούνται να επιτελέσουν.

1.2. Κύκλος εργασιών

Profit center		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	%
BTr	Business Travel	8.862.818,11	7.528.147,27	6.824.093,96	6.187.574,92	6.481.718,03	5.954.624,94	6.663.157,59	0,47
INCE [INC]	Meetings and Incentives	6.949.476,35	4.707.847,71	2.436.741,91	2.761.372,81	2.648.248,60	2.108.340,49	2.423.574,01	0,17
INCO [CO]	Incoming Meetings and Events	855.416,27	718.589,53	622.293,91	999.901,23	714.336,02	907.035,74	546.530,85	0,04
CnD [+CON+INT]	Congresses	1.377.053,15	2.070.999,23	2.484.338,32	2.061.760,70	3.965.987,77	3.562.764,59	4.328.229,39	0,31
other		215.630,56	207.910,77	238.960,92	28.863,15	51.473,07	4.263,60	148.198,56	0,01
total		18.260.394,44	15.233.494,51	12.606.429,02	12.039.472,81	13.861.763,49	12.537.029,36	14.109.690,40	1,00
		2011/2010	2012/2011	2013/2012	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016	
		1,06	0,83	0,83	0,96	1,15	0,90	1,13	

Ειδικές διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών επιβάλλουν όπως ο τζίρος από την πώληση αεροπορικών και ακτοπλοϊκών εισιτηρίων τηρείται σε μη αποτελεσματικούς, αλλά σε «δοσοληπτικούς» λογαριασμούς, όπως ορίζονται λογιστικοτεχνικά. Στην περίπτωση αυτή υπέρ του αποτελέσματος, λογίζεται ως έσοδο, μόνον η λαμβανόμενη προμήθεια. Αντιθέτως τα αεροπορικά εισιτήρια που περιλαμβάνονται ως συστατικό στοιχείο του «πακέτου» δηλ. μαζί με άλλες υπηρεσίες, τιμολογούμενα ως ενιαίο σύνολο, προσμετρώνται στον τζίρο. Ωστόσο από το πρίσμα της εσωτερικής λειτουργίας και ιδιαίτερα της διαχείρισης της ρευστότητας, τζίρος είναι το μέγεθος που επηρεάζει τις χρηματοροές δηλ. τα μεγέθη που πράγματι τιμολογούνται, πιστώνονται και εν τέλει εισπράττονται από τους πελάτες.

Έτσι λοιπόν μία πληρέστερη εικόνα παρέχεται από τον ανωτέρω πίνακα, με ποσά «ανεπτυγμένου τζίρου», όπου παρουσιάζεται και η διάρθρωση του τζίρου μεταξύ των τμημάτων (profit centers) της εταιρείας.

1.3. Η κατάσταση προσόδου

Όπως δείχνει ο ανωτέρω πίνακας, ο τζίρος της εταιρείας αυξήθηκε σε σχέση προς την προηγούμενη χρήση κατά 13%. Η αύξηση αυτή διαπερνά όλα τα τμήματα, ενώ σ' αυτό των συνεδρίων, σημειώνεται η πιο αισθητή αύξηση.

Εάν, εξ άλλου, εξετάσουμε την εξέλιξη του Συντελεστή Μικτού Κέρδους (=ΣΜΚ), όπως παρατίθεται στον ακόλουθο πίνακα, στην διαδοχή των τελευταίων χρήσεων 2004-2017, παρατηρούμε

αυξομειώσεις για να σταθεροποιηθεί τα τελευταία τέσσερα χρόνια σε ποσοστά μεγαλύτερα του 19%, ενώ στην υπό κρίση περίοδο σημειώνεται μία υποχώρηση του δείκτη στο 15,58%.

Περίοδος	Κύκλος εργασιών (συνεπτυγμένος)	κόστος πωλήσεων	μικτό κέρδος εκμετάλλευσης	ΣΜΚ %
2004	8.839.632,80	7.245.374,42	1.594.258,38	18,04%
2005	9.571.324,91	7.874.335,04	1.696.989,87	17,73%
2006	14.776.452,90	12.334.592,31	2.441.860,59	16,53%
2007	14.848.460,96	12.734.788,50	2.113.672,46	14,23%
2008	19.877.937,90	17.011.152,46	2.866.785,44	14,42%
2009	17.031.671,92	14.573.197,14	2.458.474,78	14,43%
2010	11.355.386,41	9.435.149,70	1.920.236,71	17,00%
2011	11.529.621,74	9.694.297,57	1.835.324,17	16,00%
2012	10.273.707,31	8.663.434,54	1.610.272,77	16,00%
2013	8.002.475,00	6.424.861,00	1.577.564,00	19,72%
2014	7.543.315,00	6.097.654,00	1.445.661,00	19,17%
2015	9.759.684,00	7.648.160,00	2.111.524,00	21,64%
2016	8.505.340,00	6.837.443,00	1.667.896,00	19,61%
2017	10.086.842,00	8.515.153,00	1.571.688,00	15,58%

1.4. Γενικά και χρηματοοικονομικά έξοδα

Τα γενικά έξοδα παρουσιάζονται μειωμένα τόσο στο σύνολό τους σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, όσο και στα σημαντικότερα πόστα της Διοίκησης και αυτό των χρηματοοικονομικών.

Περίοδος	Διοίκηση	Διάθεση	Χρηματο- οικονομικά	Σύνολο
2009	1.696.912,60	49.815,72	202.410,58	1.949.138,90
2010	1.484.548,99	39.042,65	178.687,71	1.702.279,35
2011	1.378.175,40	19.760,64	321.127,00	1.721.074,04
2012	1.291.720,08	13.710,40	335.730,00	1.643.172,48
2013	1.102.540,00	35.460,00	273.772,00	1.413.785,00
2014	1.067.888,00	18.575,00	218.919,00	1.307.396,00
2015	1.668.870,00	19.261,00	214.983,00	1.903.114,00
2016	1.230.136,00	19.865,00	203.407,00	1.453.408,00
2017	1.188.720,00	20.370,00	179.996,00	1.389.086,00

1.5. EBITDA

[earnings before interest, taxes, depreciation and amortization]

Afea travel and tourism AE

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
καθαρά κέρδη [μετά από φόρους]	237.002,00	148.030,00	143.951,00	142.872,00	177.885,00	2.739,00
χρηματοοικονομικά έξοδα	179.996,00	203.407,00	214.983,00	218.919,00	273.772,00	335.730,00
φόρος εισοδήματος	116.957,00	84.211,00	106.170,00	74.509,00	116.879,00	46.351,00
αποσβέσεις	45.170,00	34.842,00	41.468,00	43.604,00	29.679,00	36.948,00
οικονομική απαξίωση παγίων	0	0	0	0	0	0
	<u>579.125,00</u>	<u>470.490,00</u>	<u>506.572,00</u>	<u>479.904,00</u>	<u>598.215,00</u>	<u>421.768,00</u>
σύγκριση με χρηματοοικονομικά έξοδα	3,22	2,31	2,36	2,19	2,19	1,26

Ο δείκτης EBITDA παρουσιάζει το αποτέλεσμα της επιχείρησης προ φόρων, χρηματοοικονομικών εξόδων, αποσβέσεων και τυχόν επιβάρυνσης από οικονομική απαξίωση παγίων. Το στοιχείο τούτο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για επιχειρήσεις του είδους μας που είναι κάτοχοι άδειας IATA για την έκδοση αεροπορικών εισιτηρίων, καθώς αποκαλύπτει την οικονομική ευρωστία της επιχείρησης που αποτελεί και στοιχείο τεκμηρίωσης του αξιόχρεού μας για τα αεροπορικά εισιτήρια που εκδίδονται. Η σύγκριση του δείκτη EBITDA προς το ύψος των χρηματοοικονομικών εξόδων αποτελεί τη βάση αξιολόγησης του αξιόχρεου της επιχείρησης. Δεδομένου ότι ο δείκτης αυτός κινείται τα τελευταία χρόνια σε ύψος ανώτερο του 2, αποτελεί ικανοποιητικό στοιχείο.

2. Περιουσιακή διάρθρωση

Το εύρος του Ισολογισμού, ήτοι του ενεργητικού που δείχνει το ύψος της περιουσίας της επιχείρησης, στη διαδοχή των επτά τελευταίων χρήσεων, βαίνει μειούμενο. Στην υπό κρίση περίοδο σημειώνεται μία μικρή αύξηση αναγόμενη κυρίως σε αντικείμενα κυκλοφορούντος. Για μία, όμως, αξιόπιστη επισκόπηση και την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων έχει νόημα να εξετασθεί η εξέλιξη των επί μέρους στοιχείων της περιουσίας. Δηλαδή αντικειμένων του παγίου και του κυκλοφορούντος.

εικόνα την 31η Δεκεμβρίου	σύνολο περιουσίας
Χρήση 2017	5.770.378,00
Χρήση 2016	5.531.383,00
Χρήση 2015	5.850.949,00
Χρήση 2014	5.838.376,00
Χρήση 2013	6.374.632,00
Χρήση 2012	6.164.462,00
Χρήση 2011	7.602.796,00

Από τον παρακάτω πίνακα συνάγεται το συμπέρασμα ότι το μεν τμήμα της περιουσίας που είναι επενδεδυμένο στο πάγιο παραμένει κατά το μάλλον σταθερό, το τμήμα του κυκλοφορούντος που απαρτίζεται κατά κύριο λόγο από εμπορικές απαιτήσεις, αλλά και προκαταβολές σε προμηθευτές σημειώνει αύξηση στην υπό κρίση περίοδο. Η διαπίστωση αυτή δεν θα πρέπει το δίχως άλλο να θεωρείται ευμενής ή δυσμενής. Το γεγονός, επί παραδείγματι, ότι επιταχύνθηκε η είσπραξη απαιτήσεων και ως εκ τούτου καταλείπεται μικρότερο υπόλοιπο ανεξόφλητο, μόνον ως θετική επίδοση θα πρέπει να εκλαμβάνεται.

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
πάγια περιουσιακά στοιχεία και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.228.719,00	1.260.164,00	1.246.946,00	1.281.956,00	1.317.548,00	1.436.054,00
αντικείμενα κυκλοφορούντος [κυρίως εμπορικές απαιτήσεις και προκαταβολές σε προμηθευτές]	4.541.659,00	4.271.219,00	4.604.003,00	4.556.420,00	5.057.084,00	4.818.858,00
σύνολο περιουσίας [Ενεργητικού]	5.770.378,00	5.531.383,00	5.850.949,00	5.838.376,00	6.374.632,00	6.254.912,00

3. Κατάσταση ρευστότητας

Από την σύγκριση των βραχυπρόθεσμων κονδυλίων ενεργητικού και παθητικού, οδηγούμαστε στον προσδιορισμό της στατικής κατάστασης ρευστότητας της επιχείρησης όπως διαμορφώνεται στο τέλος της χρήσεως, [κεφάλαιο κινήσεως] που απολήγει σε ένα ικανοποιητικό θετικό απόλυτο ποσό. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην περαιτέρω βελτίωση σε σχέση προς τις προηγούμενες χρήσεις.

	2017	2016	2015	2014	2013
Εμπορικές απαιτήσεις	2.250.519,00	2.571.209,00	3.107.096,00	3.375.694,00	4.246.182,00
λοιπά στοιχεία κυκλοφορούντος					
προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	2.054.757,00	1.611.299,00	1.238.870,00	1.159.731,00	703.484,00
Χρηματικά περιουσιακά στοιχεία	-	967,00			
χρηματικά διαθέσιμα	236.383,00	2.291.140,00	1.700.011,00	20.995,00	1.180.726,00
	4.541.659,00	87.745,00	248.038,00	1.486.908,00	20.995,00
		4.541.659,00	4.271.220,00	4.594.004,00	4.556.420,00
					5.057.083,00
βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	868.020,00	1.132.736,00	1.393.227,00	1.377.010,00	1.417.312,00
λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.050.791,00	3.918.811,00	2.695.652,00	4.088.879,00	2.817.365,00
		2.605.490,00	3.738.226,00	4.194.375,00	3.368.406,00
					4.785.718,00
κεφάλαιο κινήσεως	622.848,00	532.994,00	505.125,00	362.045,00	271.365,00

Η διόγκωση των ανοικτών απαιτήσεων εξ άλλου, επιβαρύνει την ρευστότητα της εταιρείας αυξάνοντας εκ παραλλήλου τον τραπεζικό δανεισμό. Το ύψος των εκκρεμών απαιτήσεων [ομάδα λογαριασμών 30] κατά την ημερομηνία κλεισίματος, σε σχέση με τον αντίστοιχο κύκλο εργασιών και την ίδια εικόνα στο τέλος προηγούμενων χρήσεων, αλλά και η ίδια συσχέτιση του συνόλου των απαιτήσεων κλπ, περιλαμβανομένης και της εκδοχής ενσωμάτωσης και των αξιογράφων, δεδομένου ότι και αυτά συνιστούν μέρος των απαιτήσεων κατά πελατών, εμφανίζεται ως εξής: (τζίρος χωρίς αεροπορικά και ακτοπλοϊκά εισιτήρια –συνεπτυγμένος τζίρος-που εν μέρει δεν περιλαμβάνονται σ' αυτόν δηλ. μη πακέτα, αλλά και ανεπτυγμένος τζίρος καθ' όσον φέρεται στην πίστωση του πελάτη και αποτελεί μέρος των εκκρεμών απαιτήσεων που οφείλουν να εισπραχθούν)

Ταχύτητα περιστροφής των απαιτήσεων μέσω του κύκλου εργασιών

περίοδος	Τζίρος (συνεπτυγμένος)	Τζίρος (ανεπτυγμένος)	Απαιτήσεις κατά πελατών Ποσό Ευρώ	% επί συν τζίρου	% επί ανεπτυγ τζίρου	Πελάτες +αξιόγρφα Ποσό Ευρώ	% επί ανεπτ τζίρου
2004	8.839.533,00	12.335.529,00	1.732.979,00	19,60%	14,05%	4.326.153,00	35,07%
2005	9.571.325,00	13.526.922,00	1.871.856,00	19,56%	13,84%	4.592.102,00	33,95%
2006	14.776.453,00	19.264.024,00	3.111.279,00	21,06%	16,15%	6.401.087,00	33,23%
2007	14.848.461,00	19.842.062,00	2.920.519,00	19,67%	14,72%	6.539.693,00	32,96%
2008	19.877.938,00	25.604.477,00	6.116.652,00	30,77%	23,89%	9.273.640,00	36,22%
2009	17.031.672,00	21.117.122,00	3.390.604,00	20,00%	16,06%	6.336.282,00	30,01%
2010	11.355.386,00	17.180.598,00	3.806.676,00	33,52%	22,16%	6.753.559,00	39,31%
2011	11.529.622,00	18.260.394,00	4.517.587,00	39,00%	25,00%	5.661.043,00	31,00%
2012	10.273.707,00	17.180.598,00	3.204.865,00	31,00%	19,00%	4.207.747,00	24,00%
2013	8.002.425,00	12.606.429,00	3.272.539,00	40,90%	25,96%	4.367.019,00	34,64%
2014	7.543.315,00	12.039.473,00	2.552.500,00	33,83%	21,20%	3.468.536,00	28,81%
2015	9.759.684,00	13.861.763,00	2.813.193,00	28,82%	20,29%	3.167.870,00	22,85%
2016	8.505.340,00	12.537.029,00	2.277.278,00	26,77%	18,16%	3.132.760,00	24,99%
2017	10.086.842,00	14.109.690,00	1.974.932,00	19,58%	14,00%	2.330.243,00	16,52%

Από τα ανωτέρω στοιχεία συνάγεται το συμπέρασμα, ότι στην υπό κρίση περίοδο εμφανίζεται μία καλύτερη σχέση των ανοικτών υπολοίπων απαιτήσεων κατά πελατών σε σχέση με όλες τις προηγούμενες περιόδους. Τούτο αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην τακτοποίηση εκκρεμούς απαίτησης επί μακρόν. Επειδή αυτή η τακτοποίηση αποτελεί ένα έκτακτο και μη περιοδικό περιστατικό, δεν θα πρέπει να εκληφθεί ότι αυτή είναι η τρέχουσα ταχύτητα περιστροφής των απαιτήσεων μέσω του κύκλου εργασιών.

Σε κάθε περίπτωση η διαχείριση είσπραξης των απαιτήσεων κατά πελατών, καθώς και η απαραίτητη εκ των προτέρων προληπτική πολιτική επιλογής και πιστοδότησης, αποτελεί μόνιμη και σημαντική επιλογή, ώστε να περιορίζονται τόσο οι επισφάλειες, όσο και οι καθυστερήσεις που εκ των πραγμάτων οδηγούν στην αύξηση του τραπεζικού δανεισμού και ως εκ τούτου, του χρηματοοικονομικού κόστους.

Ειδική περίπτωση συνιστούν οι απαιτήσεις κατά του Δημοσίου, όπου παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση, ενώ σε μερικές περιπτώσεις ανακύπτουν και ζητήματα επισφάλειας, ευτυχώς για μικρά ποσά, κι εδώ χρειάζεται να ληφθούν μέτρα, με το πρόσθετο επιβαρυντικό στοιχείο ότι οι επισφαλείς απαιτήσεις κατά του Δημοσίου, με βάση την κείμενη νομοθεσία δεν μπορούν να απαλειφθούν ως ζημία αναγνωριζόμενη φορολογικά.

Μέσω της παραβολής εξ άλλου των λεγόμενων «μακρόχρονων κονδυλίων» που παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί ευθύς αμέσως, έχουμε μία ακόμη προσέγγιση της στατικής κατάστασης ρευστότητας στο τέλος των τελευταίων διαχειριστικών περιόδων, όπως προκύπτει σαν διαφορά κάλυψης των μόνιμων τοποθετήσεων / δεσμεύσεων πόρων στο πάγιο ενεργητικό και τις μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από τη μία πλευρά και την κάλυψή των από την άλλη πλευρά με μόνιμα δικά μας μέσα, ήτοι αυτό που αποκαλούμε «ίδιο κεφάλαιο» ή και με μακροπρόθεσμες οφειλές [δηλαδή στοιχεία που δεν ασκούν πίεση στην άμεση ρευστότητα]. Η διαφορά των δύο μεγεθών μας δίνει το κεφάλαιο κινήσεως που υποστηρίζει το τρέχον συναλλακτικό κύκλωμα.

Afea travel and tourism AE

εικόνα την	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Δεσμεύσεις πόρων στο πάγιο ενεργητικό					
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	1.218.727,00	1.248.584,00	1.232.105,00	1.270.213,00	1.293.086,00
άλλα αντικείμενα του παγίου	9.993,00	11.580,00	14.841,00	11.743,00	24.462,00
	<u>1.228.720,00</u>	<u>1.260.164,00</u>	<u>1.246.946,00</u>	<u>1.281.956,00</u>	<u>1.317.548,00</u>
Καλύψεις επενδύσεων [με ίδια μέσα ή μακροπρόθεσμα δάνεια]					
Μετοχικό κεφάλαιο	713.068,00	713.068,00	713.068,00	713.068,00	713.068,00
Λοιπά στοιχεία καθαρής θέσης	389.387,00	152.386,00	4.355,00	-139.595,00	-282.466,00
μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	156.250,00	218.750,00	281.250,00	343.750,00	406.250,00
προβλέψεις και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	592.862,00	708.952,00	700.896,00	726.778,00	752.062,00
	<u>1.851.567,00</u>	<u>1.793.156,00</u>	<u>1.699.569,00</u>	<u>1.644.001,00</u>	<u>1.651.414,00</u>
στατική κατάσταση ρευστότητας 31.12. [=κεφάλαιο κινήσεως]	622.847,00	532.992,00	442.623,00	362.045,00	358.328,00

Η περαιτέρω βελτίωση της κατάστασης είναι προφανής.

4. Risk management

Η Εταιρεία ως εκ της φύσεως της δραστηριότητάς της εκτίθεται σε κινδύνους σχετιζόμενους με το σύνολο του συναλλακτικού της κυκλώματος και τις υλικές ή άυλες υποδομές της. Από την επισκόπηση που έγινε, επισημαίνονται οι ακόλουθες εστίες που συγκεντρώνουν την προσοχή μας.

- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος αγορών
- Ενδεχόμενες υποχρεώσεις
- Μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις
- Κίνδυνος ρευστότητας
- ανθρώπινο δυναμικό
- συστήματα πληροφορικής
- ασφαλιστική προστασία

Εφ' εξής δίνονται πληροφορίες για την έκθεση της εταιρείας σε καθέναν από τους ανωτέρω κινδύνους:

Σημειώνεται ότι αποτελεί ευθύνη της Διοίκησης της εταιρείας να εντοπίσει και να αντιμετωπίσει τους κινδύνους που επισημαίνονται με τον βέλτιστο τρόπο προς την κατεύθυνση εξάλειψης ή έστω περιορισμού των.

4.1. Πιστοδότηση πελατείας

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος της απειλούμενης οικονομικής ζημιάς στην εταιρεία, αν ένας πελάτης ή εν γένει χρεώστης δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις που απορρέουν από την συμφωνημένη εξόφληση αξιολογούμενου του εις διαταγήν μας ή τακτοποίησης ανοικτού λογαριασμού του.

Η εταιρεία εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο λόγω των πωλήσεων της. Υπάρχουν απαιτήσεις κατά πελατών, αλλά και από επιταγές και συναλλαγματικές εισπρακτέες μεταχρονολογημένες, όπως επίσης και λοιπές απαιτήσεις που διαμορφώνονται ως εξής:

Αντικείμενο	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Απαιτήσεις κατά πελατών				
εσωτερικού	1.255.020,13	1.111.529,00	1.387.122,00	1.130.357,00
εξωτερικού	26.330,35	103.154,00	108.825,00	27.949,00
δημοσίου	89.479,67	533.953,00	538.785,00	582.733,00
factoring	604.102,28	528.642,00	796.769,00	811.460,00
Συναλλαγματικές	482.467,48	482.467,00	482.467,00	505.050,00
Επιταγές εισπρακτέες	355.310,52	373.015,00	354.677,00	410.986,00
 σύνολο χωρίς προβλέψεις	2.812.710,43	3.132.760,00	3.668.645,00	3.468.535,00
πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις	561.551,00	561.551,00	561.551,00	92.842,00
 τελικό σύνολο εμπορικών απαιτήσεων	2.251.159,43	2.571.209,00	3.107.094,00	3.375.693,00
Ετήσιος τζίρος αναφοράς [ανεπτυγμένος]	14.109.690,40	12.537.029,00	13.861.763,49	12.039.472,81
ποσοστό απαιτήσεων χωρίς προβλέψεις επί τζίρου	20%	25%	26%	29%
ποσοστό απαιτήσεων με προβλέψεις επί τζίρου	16%	21%	22%	28%

Από τη συσχέτιση των ανωτέρω δεδομένων, προκύπτει μία εικόνα διαμόρφωσης των απαιτήσεων ως προς τον τζίρο, στοιχείο που μαρτυρεί της ταχύτητα περιστροφής.

Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι η κατάσταση επιβαρύνεται από την καθυστέρηση οριστικής εκδίκασης ποσού απαίτησης κατά Ομοσπονδίας Ποδηλασίας [ποσού 147 χιλ Ευρώ]. Η παρατηρούμενη βελτίωση στις δύο προηγούμενες χρήσεις έχει να κάνει με τα μέτρα που έλαβε η επιχείρηση σε άλλους τομείς, όπως ο αποκλεισμός λιανικών πωλήσεων επί πιστώσει σε ιδιώτες, αλλά και η αυστηρή μείωση πωλήσεων προς το δημόσιο.

Ο μέσος χρόνος είσπραξης των εμπορικών απαιτήσεων της εταιρείας διαχρονικά στα 9 τελευταία χρόνια, απεικονίζεται παρακάτω και δείχνει τις κυμάνσεις του ρυθμού είσπραξης που εκφράζεται σε ημέρες. Η βέλτιστη επίδοση εντοπίζεται στη χρήση 2017 και αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην τακτοποίηση εκκρεμούς απαίτησης κατά ΕΜΠ.

ετος	Απαιτήσεις κατά πελατών	αξιόγραφα	σύν απαιτ + αξιόγραφα	Περιστροφή σε ημέρες	τζίρος ανεπτ
2017	1.974.932,43	837.778,00	2.812.710,43	72,76 ημέρες	14.109.690,40
2016	2.277.278,00	855.482,00	3.132.760,00	89,96 ημέρες	12.537.029,00
2015	2.831.501,00	837.144,00	3.668.645,00	95,28 ημέρες	13.861.763,49
2014	2.552.409,99	901.035,89	3.453.445,88	73,35 ημέρες	12.039.472,81
2013	3.272.539,15	1.064.772,39	4.337.311,54	123,85 ημέρες	12.606.429,02
2012	3.204.864,71	1.002.882,05	4.207.746,76	100,80 ημέρες	15.233.494,51
2011	4.517.587,24	1.143.455,77	5.661.043,01	111,60 ημέρες	18.260.394,44
2010	3.806.676,03	2.946.883,26	6.753.559,29	141,51 ημέρες	17.180.598,06
2009	3.390.603,61	2.945.678,18	6.336.281,79	108,02 ημέρες	21.117.121,79

4.2. Κίνδυνος αγορών

Κίνδυνος αγορών είναι ο κίνδυνος που αλλάζει τις τιμές αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά, όπως τις τιμές του ξένου συναλλάγματος –επί προμηθευτών εξωτερικού εκτός Ευρωζώνης-, τις τιμές των επιτοκίων και τις τιμές εξαγοράς που θα επηρεάσουν τα εισοδήματα της εταιρείας ή την αξία των μετοχών της. Ο στόχος του χειρισμού του κινδύνου αγορών είναι να καταφέρουμε και να ελέγξουμε την έκθεση στον κίνδυνο αυτόν μέσα σε αποδεκτές παραμέτρους.

Στην παρούσα θεματική ενότητα έχουμε να επισημάνουμε την εξαιρετικά ρευστή κατάσταση σε όλες τις αγορές εξ αιτίας της κρίσης που πλήττει όλως ιδιαιτέρως την Ελλάδα τα τελευταία 8 χρόνια. Μπορεί να ειπωθεί ότι οι τιμές υπηρεσιών του τουριστικού τομέα διατηρούνται σταθερές ή και πιθανόν να εμφανίζονται περιπτώσεις κάποιας κάμψης, ιδίως στο εσωτερικό της χώρας εφ' όσον ο λόγος γίνεται για δράσεις εκτός τουριστικής αιχμής, ενώ στον τραπεζικό χώρο διαπιστώνεται υπερβολική αύξηση των τιμολογίων. Ιδιαίτερως προβληματική εμφανίζεται η κατάσταση στους προμηθευτές εξωτερικού όπου η γενική εικόνα αξιοπιστίας της Ελλάδας συλλήβδην έχει πληγεί και το σύνολο των συναλλαγών διεξάγεται με προ -πληρωμές.

Πρωταρχικός στόχος της εταιρείας είναι να ασχοληθεί εντατικά με την βελτίωση του τιμολογίου, κατά κύριο λόγο επιτόκια, των τραπεζών, ένας χώρος στον οποίο στη διάρκεια της υπό κρίση περιόδου

επιτεύχθηκαν πενιχρά αποτελέσματα που ήδη κατοπτρίζονται στο πόστο των χρηματοοικονομικών εξόδων.

Ξεχωριστό ζήτημα προβληματισμού συνιστά η απαίτηση μερικών οίκων του εξωτερικού που επηρεάζονται τόσο από την βαθιά οικονομική κρίση που επί μακρόν πλήττει τη χώρα μας, όσο και από το προσφυγικό και τις πολύ σημαντικές γεωπολιτικές εξελίξεις στην κοντινή περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Απόρροια αυτού του σκεπτικισμού είναι η αξίωση σε μερικές περιπτώσεις ειδικής ασφάλισης για ενδεχόμενο ναυάγιο προγραμματισμένης συνεργασίας ή δραστηρικής αποτυχίας μίας εκδήλωσης.

4.3. Ανανέωση συμβάσεων τακτικής εκμετάλλευσης

Η εταιρεία κινδυνεύει από την μη ανανέωση της συνεργασίας από κάποιο οίκο (πελάτες-προμηθευτές) με συνέπεια απώλεια μέρους της αγοράς και συρρίκνωση του τζίρου, του μικτού και τελικού αποτελέσματος.

Το μεγαλύτερο ποσοστό δραστηριότητας της εταιρείας προέρχεται από ad hoc εργασίες και ως εκ τούτου κάθε πρόβλεψη είναι επισφαλής, ενώ η μόνιμη πελατεία –business travel & incentives- συνεχίζει να παρουσιάζει σημάδια συγκράτησης και περιορισμού των δαπανών.

Στην κατηγορία των ad hoc εργασιών υπάγονται τα συνέδρια, όπου η εταιρεία καλείται να αναλάβει ρίσκο ως προς την εικαζόμενη επιτυχία, κυρίως ως προς τον αριθμό συμμετεχόντων που αποτελεί το πλέον κομβικό στοιχείο. Ως αντιστάθμισμα του υπόψη κινδύνου επιδιώκεται κατά το δυνατόν η κατανομή μέρους του κινδύνου στον πρωταρχικό διοργανωτή.

Μία διαχρονική τάση που αξίζει να μας προβληματίσει είναι οι συμβάσεις πολυεθνικών αλυσίδων στη βάση global agreements, ενώ από την άλλη πλευρά διαφαίνεται και μία άλλη τάση μερικών σημαντικών πελατών, να αξιώνουν συνεργασία πάνω σε βάση Handling fee δηλαδή με ποσοστό πάνω στο κόστος. Τούτο το τελευταίο, όχι μόνον δεν συνιστά πρόβλημα, αλλά διαπιστώθηκε ότι παρουσιάζει ευμενή επίπτωση στη ρευστότητα, αφού δεν χρειάζεται η όποια μορφή χρηματοδότησης.

Στο χώρο των προμηθευτών δεν αντιμετωπίζεται το παραμικρό πρόβλημα.

4.4. Κίνδυνος όρων και εύρους δανεισμού

Ο πιστωτικός κίνδυνος που οφείλεται στην αργή ρευστοποίηση των απαιτήσεων προκαλεί προβλήματα ρευστότητας. Εξ αιτίας αυτού, η εταιρεία προχωρεί σε τραπεζικό δανεισμό με συνέπεια την αύξηση των χρηματοοικονομικών της δαπανών.

Η χρηματοπιστωτική κρίση που εκδηλώθηκε ήδη μέσα στο 2008 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα με κλιμακούμενες δυσμενείς επιπτώσεις, στην Ελλάδα, αποτελεί κορυφαίο σημείο αναφοράς και για την υπό κρίση περίοδο 2017.

Η πορεία των δημοσιονομικών πραγμάτων στη χώρα μας που συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες, τουλάχιστον όσον αφορά στις αναδιαρθρώσεις του αναποτελεσματικού και σπάταλου δημόσιου τομέα, την απελευθέρωση συντεχνιακών επαγγελμάτων που παρά την έξωθεν πίεση των πιστωτών προσκρούει σε σθεναρές αντιδράσεις του πολιτικού μας συστήματος και τις αποκρατικοποιήσεις που συνιστούν ζήτημα πρώτης προτεραιότητας. Ειδικότερα στο χώρο των τραπεζών κορυφαίο ζήτημα αναδεικνύεται η διαχείριση των «κόκκινων» δανείων προς επιχειρήσεις κα9 νοικοκυριά. Η πορεία των σημαντικών αυτών ζητημάτων μετά και την νεότερη ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών που έλαβε χώρα εντός του 2015, θα προδικάσει εν πολλοίς την εξέλιξη της τραπεζικής αγοράς, σε συνδυασμό προς την διαχείριση των κλιμακούμενων προβληματικών δανείων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται ότι οι τράπεζες γίνονται πολύ προσεκτικές σε περιόδους κρίσης, επιλέγουν τους πελάτες τους και υπό το πρίσμα αυτό, η εταιρεία μας έχει το πλεονέκτημα της άψογης και πολύ καλής σχέσης με τα πιστωτικά ιδρύματα.

Με τα παραπάνω δεδομένα η επιχείρηση προχώρησε και υλοποίησε εντός της χρήσεως 2013 σημαντική αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου, ενώ τα μονίμως πραγματοποιούμενα θετικά αποτελέσματα παραμένουν αδιανέμητα σε ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης. Κάτω υπό τις νέες δυσμενείς συνθήκες που προέκυψαν για τα πιστωτικά ιδρύματα,, αξιώθηκε η αποπληρωμή «ανοικτών» δανείων για κεφάλαιο κίνησης στα μόλις προηγούμενα χρόνια και η επιχείρηση κατάφερε να ανταποκριθεί με ικανοποιητικό τρόπο.

Επιβάλλεται να σημειωθεί στο σημείο αυτό, ότι ομολογιακό δάνειο ύψους ποσού 500.000,00 Ευρώ με 5ετή διάρκεια μέσω της Eurobank, κατέστη ληξιπρόθεσμο τον Απρίλιο του 2013, αναχρηματοδοτήθηκε με ένα ισόποσο 8ετές δάνειο, από την ίδια τράπεζα εξοφλητέο με εξαμηνιαίες δόσεις. Το γεγονός ότι το υπόψη δάνειο εξοφλείται σταδιακά με εξαμηνιαίες δόσεις, σημαίνει ότι με την ολοσχερή απόσβεσή του και με μία εκ παραλλήλου ικανοποιητική διαχείρισης της τρέχουσας ρευστότητας, δεν θα χρειασθεί μία ακόμη μακροπρόθεσμη τραπεζική δανειοδότηση με ευμενή αντίκτυπο στο κόστος χρήματος. Η εξυπηρέτηση του εν λόγω δανείου προχωρά κανονικά. Το ίδιο συμβαίνει και με την μακροπρόθεσμη πράξη sale and lease back μέσω του οίκου Eurobank Leasing που συνήφθη το έτος 2006 με 15ετή διάρκεια που εξελίσσεται αψόγως.

4.5. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η εταιρεία εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο κυρίως ως προς τις υποχρεώσεις της για προκαταβολές ή κλεισμένες πράξεις σε ξένο νόμισμα (=ΞΝ). Σε κάθε περίπτωση οι συναλλαγές της εταιρείας σε ΞΝ είναι περιορισμένης κλίμακας και κυρίως σε δολάρια ΗΠΑ. Η συσχέτιση ισοτιμίας Ευρώ με τα υπόψη νομίσματα, αν και το τελευταίο διάστημα εξελίσσεται με σταδιακή αποδυνάμωση του Ευρώ, δεν δικαιολογεί και λόγω τάξης μεγέθους συναλλαγής ιδιαίτερη ανησυχία.

4.6. Πιστοληπτική κατάσταση

Οι οφειλές της εταιρείας έναντι τρίτων, πλην τραπεζών, συγκροτούνται αποκλειστικά από βραχυπρόθεσμα κονδύλια. Η εταιρεία καλλιεργεί άριστες σχέσεις με προμηθευτές και απολαμβάνει των συνηθισμένων εκπτώσεων και ορίων πιστοδότησης στην ελληνική αγορά, ενώ στις σχέσεις της με τους προμηθευτές εξωτερικού, διαπιστώθηκε, συνεπεία της κρίσης στη χώρα, μία επιφυλακτικότητα, κάτι που οδηγεί σε προπληρωμές, όπως ανωτέρω επισημάνθηκε.

Απόρροια της κρίσης είναι και η μεταβολή των συνθηκών απόδοσης ποσών αεροπορικών εταιρειών IATA, μέσω του δικτύου BSP, όπου το διάστημα πίστωσης ενός μηνός, περιορίστηκε σε 15 ημέρες, γεγονός που επιτείνει την πίεση στη ρευστότητα της επιχείρησης. Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ότι στην διάρκεια της χρήσης 2015 και λόγω των σοβαρών περιοριστικών μέτρων στην κίνηση κεφαλαίων, ο ίδιος φορέας αερομεταφορών, περιόρισε έτι περαιτέρω την υπόψη διάρκεια πίστωσης από 15 μέρες σε μία εβδομάδα, επιτείνοντας την πίεση στην ρευστότητα των επιχειρήσεων του είδους μας, πλην όμως αυτό ίσχυσε για μερικούς μόνον μήνες [από 01.07. μέχρι 30.09.2015], οπότε και επανήλθε το 15θήμερο διάστημα. Στο ίδιο πλαίσιο, ο υπόψη οργανισμός οξύνει τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, αξιώνοντας τραπεζική εγγυητική επιστολή σε περιπτώσεις όπου διαφαίνεται μία δυσμενής οικονομική κατάσταση τόσο στο σκέλος των ιδίων κεφαλαίων, όσον και στον τομέα του αποτελέσματος [EBITDA]. Ευχάριστη διαπίστωση αποτελεί η συνεχής βελτίωση αυτού του δείκτη ο οποίος και στην υπό κρίση περίοδο 2017 κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα.

4.7. Κίνδυνοι ρευστότητας

Αν και το συνολικό ποσό των απαιτήσεων και λοιπών αντικειμένων κυκλοφορούντος, εξισορροπεί το αντίστοιχο ποσό των υποχρεώσεων, εν τούτοις οι περιστάσεις που σφραγίζονται από την ογκούμενη επιχειρηματική δυσπραγία, τη στενότητα στον τραπεζικό δανεισμό, την κάθετη μείωση των ακαθαρίστων εσόδων σε πλατιά στρώματα της αγοράς κοκ επιβάλλει αυξημένη επαγρύπνηση.

Ρευστότητα 31.12.2017	Σύνολο	0-90 ημέρες	90-180 ημέρες	180-360 ημέρες	>360 ημέρες
Απαιτήσεις κατά πελατών	1.974.932,43	1.404.359,39	108.219,61	138.969,79	323.383,64
Αξιόγραφα πελατών εισπρακτέα	837.778,00	65.472,06			772.305,94
εισροές πόρων	<u>2.812.710,43</u>	<u>1.469.831,45</u>	<u>108.219,61</u>	<u>138.969,79</u>	<u>1.095.689,58</u>
υποχρεώσεις έναντι προμηθευτών	1.287.429,81	1.124.605,07	14.575,24	29.485,96	118.763,54
επιταγές πληρωτέες (προς προμηθευτές)	414.513,30	388.947,30	25.566,00		
φόροι - τέλη πληρωτέα	123.503,74		17.643,39	105.860,35	
οφειλές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς	<u>35.793,94</u>	<u>35.793,94</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
εκροές πόρων	<u>1.861.240,79</u>	<u>1.549.346,31</u>	<u>57.784,63</u>	<u>135.346,31</u>	<u>118.763,54</u>
υπέρ-/υπό-καλύψεις	<u>951.469,64</u>	<u>-79.514,86</u>	<u>50.434,98</u>	<u>3.623,48</u>	<u>976.926,04</u>

Εξετάζοντας το ρυθμό εξόφλησης των υποχρεώσεων βλέπουμε αντίθετα προς τις απαιτήσεις που επιβραδύνονται, μία αισθητή επιτάχυνση στην πληρωμή των οφειλών μας. Ο συνδυασμός των δύο διαπιστώσεων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η παρουσιαζόμενη τακτική επιβαρύνει την εταιρεία με πρόσθετο τραπεζικό δανεισμό και το συνεπακόλουθο χρηματοοικονομικό κόστος. Το όφελος, όμως, από την ακολουθούμενη πρακτική είναι η διατήρηση της αξιοπιστίας της εταιρείας έναντι των προμηθευτών σε σχετικά υψηλό επίπεδο, γεγονός που σχετίζεται με την βέλτιστη ευχέρεια εξεύρεσης ικανοποιητικών λύσεων για την σύνθεση ποιοτικού προϊόντος για τους πελάτες.

4.8. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ		χρήση 2017		Χρήση 2016		Χρήση 2015	
		Ενεργητικού	Παθητικού	Ενεργητικού	Παθητικού	Ενεργητικού	Παθητικού
02. . . .	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΜΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ						
02.14. . .	ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΕΛΑΤΩΝ						
02.14.01. .	ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΤ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ						
02.14.01.0002.	Τραπεζικές Εγγυητικές Επιστολές Καλής Εκτέλεσης ALPHA BANK	8.000,00		8.000,00		8.000,00	
02.14.01.0012.	Τρ Ε/Ε καλής εκτέλεσης Hellenic Bank	5.000,00		5.000,00		5.000,00	
02.14.01.0016.	Τρ Ε/Ε καλής Εκτέλεσης EUROBANK	30.000,00		-		10.350,00	
02.14.02. .	ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ						
02.14.02.0016.	Τρ Ε/Ε συμμετοχής EUROBANK	11.600,00					
02.15. . . .	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΕΠΙΤΑΓΩΝ ΜΑΣ ΕΙΣ ΕΓΓΥΗΣΙΝ						
02.15.00. .	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΕΠΙΤΑΓΩΝ ΜΑΣ ΓΙΑ ΚΑΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ						
02.15.00.0000.	Επιταγές εις εγγ/ση επί Λαϊκής Τραπέζας	10.000,00		10.000,00		10.000,00	
02.15.00.0004.	Επιταγές εις εγγύησιν επί Εθνικής Τραπέζης	2.001,00		2.001,00		2.001,00	
02.15.00.0005.	Επιταγές εις εγγύησιν επί ΕFG EUROBANK	20.501,00		25.501,00		7.501,00	
06. . . .	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΜΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ						
06.14. . . .	ΚΟΜΙΣΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ						
06.14.01. .	ΚΟΜΙΣΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖ ΕΓΓΥΗΤ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ						
06.14.01.0001.	ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ, ΚΟΜΙΣΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖ ΕΓΓΥΗΤ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ		3.000,00		3.000,00		3.000,00
06.14.01.0003.	ΕΟΤ, ΚΟΜΙΣΤΕΣ ΤΡΑΠ ΕΓΓ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ		10.000,00		10.000,00		10.000,00
06.14.01.0028.	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΕΙΡ/ΚΗΣ ΟΡΘ/ ΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΑΥΜ/ΓΙΑΣ Ε.Ε.Χ.Ο.Τ		30.000,00				
06.14.02. .	ΚΟΜΙΣΤΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ						
06.14.02.0076.	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡ/ΚΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ						8.400,00
06.14.02.0079.	ΔΕΗ Α.Ε						1.950,00
06.14.02.0053.	Εθνική Τράπεζα Ελλάδος Α.Ε		8.000,00				
06.14.02.0081.	ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε		3.600,00				
06.15. . . .	ΚΟΜΙΣΤΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΜΕ ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΜΑΣ						
06.15.00. .	ΚΟΜΙΣΤΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΜΕ ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΚΑΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗ						
06.15.00.0005.	FLYING DOLPHIN, ΚΟΜΙΣΤΕΣ ΕΓΓ ΜΕ ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΜΑΣ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ		10.000,00		10.000,00		10.000,00
06.15.00.0018.	NEL Ναυτιλιακή Εταιρεία Λέσβου ΑΕ		1,00		1,00		1,00
06.15.00.0022.	ΚΟΙΝΟΠΡΑΣΙΑ ΓΡΑΜΜΩΝ Ν.Ε.Λ		1,00		1,00		1,00
06.15.00.0023.	ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΕ		2.000,00		2.000,00		2.000,00
06.15.00.0024.	sky express sa		500,00		500,00		500,00
06.15.00.0026.	Κ/ΞΙΑ ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ ΝΕ ΚΑΙ ΣΙΑ				-		7.000,00
06.15.00.0027.	TURKISH AIRLINE επ ληξεως 17/7/2017		20.000,00		25.000,00		
	Χρεωστικό και Πιστωτικό λογαριασμοί εγγυήσεων & εμπραγμάτων ασφαλειών	87.102,00	87.102,00	50.502,00	50.502,00	42.852,00	42.852,00

Εμπράγματα εγγυήσεις τρίτων				
υπερ	εγγυητής	περιουσιακό αντικείμενο	τιμήση τραπέζης	όριο πίστωσης
Eurobank	Ανδρέας Λυγνός	διαμέρισμα στην περιοχή Κάτω Πατησίων, οδός Νάζου 38-42	220.000,00	900.000,00
	Αλεξάνδρα Λυγνού & Καίτη Νικολακοπούλου	Κατάστημα στην Νέα Ιωνία, Ισόγειο 215 Τετρ μέτρα, Λυκίας 13 & Ελπίδος	430.000,00	
Τράπεζα Πειραιώς	Αλεξάνδρα Λυγνού & Καίτη Νικολακοπούλου	Κατάστημα στην Νέα Ιωνία, ορόφου, Λυκίας 13 & Ελπίδος	130.000,00	100.000,00
			780.000,00	

4.9. Μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις

Αυτοκίνητα ΑΦΕΑ υπό καθεστώς leasing								
Αρ ΚΥΚΛ	Μάρκα	εκμισθωτής	Μίσθωση από	έως	μηνιαίο μίσθωμα χωρίς ΦΠΑ	μηνιαίο μίσθωμα με ΦΠΑ	Εγγύηση Ευρώ	Οδηγός
IMM8141	BMW X1 2.00	ΟΛΥΜΠΙΚ	20131218	20171217	778,37	965,18	1.748,40	ΣΠΥΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
IPP1778	VW UP MOVE 1.00	ΟΛΥΜΠΙΚ	20140307	20180306	239,72	297,25	470,00	ΓΕΩΡΓΙΑ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
IPA2403	VW Polo 1.6	Hertz	20160401	20180227	373,16	462,72	1.328,40	ΔΗΜΗΤΡΑ ΛΥΓΝΟΥ
ITN4747	VOLVO XC60 2.0	HERZ	20171013	20221012	660,00	818,40	1.320,00	ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΓΝΟΣ
ΥΠ17789	Suzuki Swift 1.2	ΟΛΥΜΠΙΚ	20170612	20210612	232,88	288,77	465,76	ΚΑΙΤΗ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
IRI5336	VW POLO	ΟΛΥΜΠΙΚ	20150608	20180607	305,54	378,87	586,00	ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΛΥΓΝΟΥ
ZXP3471	MINI Countyman	ΟΛΥΜΠΙΚ	20150212	20190211	590,45	732,16	1.160,00	ΓΑΒΡΙΗΛ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
IOY7357	MERCEDES	ΟΛΥΜΠΙΚ	20151209	20191208	504,24	625,26	996,00	ΣΩΤΗΡΙΑ ΛΥΓΝΟΥ
	Σύνολα				3.684,36	4.568,61	8.074,56	

4.10. Ανθρώπινοι πόροι

Ως επιχείρηση παροχής υπηρεσιών, η εταιρεία, εστιαζόμενη μάλιστα σε ιδιαίτερως εξειδικευμένα αντικείμενα υψηλών ποιοτικών απαιτήσεων στο χώρο της τουριστικής βιομηχανίας, εκτιμά ως επιβεβλημένη και σημαντική την αναφορά και την προσεκτική εξέταση του κεφαλαίου αυτού.

Η εξεύρεση, εκπαίδευση, καταξίωση και διατήρηση ικανών στελεχών με προχωρημένο επίπεδο τεχνογνωσίας σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα, marketing, planning, development, άριστη επαφή και ενημέρωση με σύγχρονη τεχνολογία και αυτοματισμούς, άψογη γνώση ξένων γλωσσών, κλπ αναδεικνύεται σε μείζονος προτεραιότητας ζήτημα, καθώς παρά το μεγάλο ποσοστό ανεργίας που μαστίζει τη χώρα, παρατηρείται στενότητα εξεύρεσης εκπαιδευμένου προσωπικού στην ελληνική αγορά. Στο σημείο αυτό έχουμε να υπογραμμίσουμε και τις ιδιαιτερότητες της εταιρείας στο χώρο του κλάδου των τουριστικών γραφείων, δεδομένου ότι το αντικείμενο MICE [=Meetings, Incentives, Congresses, Events] συνιστά μία δραστηριότητα με πολυπλοκότητα και υψηλές απαιτήσεις που υπερβαίνουν κατά πολύ αυτές των λοιπών επί μέρους κλάδων της τουριστικής βιομηχανίας.

Η επιχείρηση αντιμετωπίζει το ζήτημα αυτό δίνοντας έμφαση στην ποιότητα των νέων προσλήψεων ως προς τη βασική ακαδημαϊκή κατάρτιση, ενώ ενισχύει την εκπαίδευση εντός της εταιρείας, αλλά και με εξωτερικά σεμινάρια επιμόρφωσης. Οι νέες προσλήψεις ή μετατάξεις εστιάζονται κυρίως στην επιτακτική αναπλήρωση ή ενίσχυση θέσεων στον τομέα Operation.

Οι όλως εξαιρετικές συνθήκες που προέκυψαν από την κρίση, επέβαλαν στην υπόψη περίοδο τη λήψη μέτρων περιστολής της δαπάνης προσωπικού που αποτελεί το 65% του συνολικού κόστους των τακτικών γενικών εξόδων με μία μείωση απολαβών της τάξης του 7% που προκρίθηκε έναντι άλλων μέτρων κατά το έτος 2010. Συνεπεία της εντεινόμενης και παρατεταμένης κρίσης και των συνεπειών της που επεκτάθηκαν μέχρι και την υπό κρίση περίοδο, η επιχείρηση προέβη κατά μήνα Νοέμβριο 2012 σε μία περαιτέρω μείωση αποδοχών του προσωπικού κλιμακούμενη από 5% μέχρι 25% ανάλογα με το ύψος αποδοχών των συνεργατών της. Η λύση αυτή απέβλεπε στην μείωση του κόστους αφ' ενός και στην διατήρηση του εκπαιδευμένου προσωπικού, αφ' ετέρου. Ο αριθμός των απασχολούμενων συνεργατών μειώθηκε την τριετία 2011-2013 κατά τέσσερις θέσεις, εκ των οποίων οι δύο συνιστούν συνταξιοδότηση. Στην περίοδο 2014 ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε κατά δυο θέσεις ανερχόμενος στον αριθμό των 34 ατόμων πλήρους απασχόλησης. Η εικόνα κατά την περίοδο κατάρτισης της παρούσης έκθεσης [Μάρτιος 2018] διαμορφώνεται ως εξής:

Απασχολούμενοι, υπό καθεστώς μίσθωσης εργασίας πλήρους απασχόλησης: 32
 Απασχολούμενοι, υπό καθεστώς μίσθωσης εργασίας μερικής απασχόλησης: 1
 Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης: 4

Επιβάλλεται εξ άλλου να σημειωθεί ότι η εταιρεία διατηρεί σταθερή συνεργασία με εξωτερικούς αυτοαπασχολούμενους συνεργάτες tour leaders, ξεναγούς κττ για την διεκπεραίωση συγκεκριμένων έργων, όπως συνέδρια, meetings, incentives κλπ. Η απασχόληση αυτών των συνεργατών που δεν περιλαμβάνεται στην ανωτέρω αναφορά, γίνεται εκτάκτως και για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου.

Η κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων στους συνεργάτες με την συγκρότηση τμημάτων και διευθύνσεων απεικονίζεται στο οργανόγραμμα της εταιρείας που συνάπτεται στον παρόν.

Λόγω συνταξιοδότησης του Προέδρου, πέρυσι και Αντιπροέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου, προσφάτως, έλαβε χώρα αναδιάρθρωση του Διοικητικού Συμβουλίου που στηρίζεται στην ένταξη σ' αυτό στελεχών που ήδη απασχολούνται πλήρως σε διάφορους τομείς της εταιρείας. Τα νέα στελέχη – μέτοχοι, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανέλαβαν εκτελεστικά καθήκοντα εκπροσωπώντας και δεσμεύοντας την εταιρεία στο εσωτερικό, όσον και στις έναντι τρίτων σχέσεις.

4.11. Information technology

Αν στην εποχή μας κρίνεται για κάθε επιχείρηση χρήσιμη η εγκατάσταση συστημάτων πληροφορικής, επικοινωνίας και λοιπών αυτοματισμών, τούτο αποτελεί για την εταιρεία μας, όρο εκ των ων ουκ άνευ και καθίσταται λόγω της φύσης του αντικειμένου της, ζήτημα πρώτης προτεραιότητας.

Η έμφαση δίνεται στην πληρότητα και τις σύγχρονες προσεγγίσεις. Ωστόσο τα συστήματα πληροφορικής και αυτοματισμών που υποκαθιστούν σε μεγάλο εύρος παραδοσιακές ή χειρόγραφες επεξεργασίες, καταργώντας ακόμη και αυτή την ίδια τη χρήση του χαρτιού στο πλαίσιο της αντίληψης EDI (=Electronic data Interchange), ή η αποθήκευση δεδομένων σε φάρμες που είναι εγκατεστημένες σε διάφορες περιοχές του πλανήτη [τεχνολογία cloud] δεν είναι απαλλαγμένα από κινδύνους.

Η μη χρήση των βέλτιστων αυτοματισμών αντανακλάται με άμεσες συνέπειες στον πελάτη, αφού βλάπτει την ποιότητα ή και μειώνει την αμεσότητα απόκρισης και πληρότητα στην επικοινωνία. Ήδη πολλοί διαγωνισμοί διεξάγονται ηλεκτρονικά διασφαλίζοντας τα στοιχεία της ποιότητας, της διαφάνειας και της αμεσότητας. Δεδομένου ότι στο πελατολόγιο της εταιρείας εντάσσονται πολυεθνικές επιχειρήσεις με προηγμένη τεχνολογία και υψηλό επίπεδο στελεχών, οι απαιτήσεις είναι ανάλογες και η εταιρεία μας καλείται να ανταποκρίνεται επαξίως.

Στο εσωτερικό της επιχείρησης επικρατεί η τάση συνολικής και ενιαίας μηχανογραφικής κάλυψης με την φιλοσοφία ERP(=Enterprise Resource Planning) όπου το ένα στάδιο συλλογής και επεξεργασίας των στοιχείων μεταπίπτει αυτομάτως με ηλεκτρονική διαδικασία στο επόμενο στάδιο επεξεργασίας με ευμενείς επιπτώσεις στο κόστος, την πιστότητα, την ποιότητα και την αμεσότητα. Ωστόσο οι απαντώμενες ανάγκες και οι απαραίτητες εφαρμογές δεν καλύπτονται πάντοτε από τον ίδιο προμηθευτή software, όταν οι περιστάσεις το απαιτούν. Η εξ ανάγκης προσφυγή σε τρίτους προμηθευτές δημιουργεί προβλήματα συμβατότητας και λειτουργικότητας, ακόμη και κόστους για την ανάπτυξη εφαρμογών σύνδεσης (interface) που δεν είναι πάντοτε εξασφαλισμένη, αφού συναρτάται με την υφιστάμενη τεχνολογία του βασικού συστήματος. Παράδειγμα η μισθοδοσία και CRM (Customer Relationship Management). Και αν η εφαρμογή της μισθοδοσίας που ούτως ή άλλως διαθέτει προηγμένη αυτοτέλεια και δεν συνιστά σοβαρό πρόβλημα, το πράγμα έχει αλλιώς προκειμένου περί της διαχείρισης των συνεδρίων για την οποία η εντατική πίεση από τους πελάτες – διοργανωτές, υποχρέωσε την εταιρεία στην αγορά ειδικού προγράμματος [events air του βρετανικού οίκου Centium που ενεργεί ως dealer για την Ευρώπη, ενώ ο αρχικός κατασκευαστής είναι στην Αυστραλία]. Η εξέλιξη αυτή ήταν αναγκαία για την καλύτερη ανταπόκριση στις συνεχώς ογκούμενες απαιτήσεις των πελατών. Η εμπειρία μας από τη λειτουργία της νέας εφαρμογής στον συγκεκριμένο τομέα στην διάρκεια της υπό κρίση περιόδου, είναι εξόχως ενθαρρυντική. Η εξέλιξη αυτή, ως είναι ευνόητο, πέρα από το πρόσθετο κόστος για την εταιρεία προκαλεί λόγω της ασυμβατότητάς του προς το βασικό σύστημα [travel force] πρόσθετα τεχνικά ζητήματα διασύνδεσης και μεταφοράς δεδομένων ώστε να συν-λειτουργεί με την βασική υποδομή και αυτοματισμούς. Κατά τη σύνταξη της παρούσης έκθεσης βρίσκεται σε εξέλιξη η επαφή μας με τους δύο οίκους λογισμικού, ώστε να διαμορφωθεί μία

«γέφυρα» [Interface] μεταφοράς των στοιχείων για την περαιτέρω επεξεργασία [Invoicing, accounting] από το ειδικό σύστημα συνεδρίων στο βασικό ERP σύστημα της εταιρείας. Αντικείμενο μεταφοράς είναι το υλικό προς τιμολόγηση και οι επί τόπου οικονομικές συναλλαγές, εισπράξεις σε μετρητά ή με πιστωτικές κάρτες.

Ειδικότερες εφαρμογές operation στο τμήμα των συνεδρίων, όπως e-commerce, Bar code κλπ λειτούργησαν ικανοποιητικά.

Συνδυαστικά με την εγκατάσταση και λειτουργία του νέου συστήματος [events air] συνεδρίων, εξέλειπαν οι δυσχέρειες διασύνδεσης και μεταφοράς στοιχείων από και προς τους αποκεντρωμένους χώρους πραγματοποίησης των συνεδρίων με την εφαρμογή τεχνολογίας cloud.

Το βασικό σύστημα ERP καλύπτεται μεν από ένα μοναδικό προμηθευτή για τις ανάγκες της εταιρείας, πλην όμως εκκρεμεί ένας τεχνολογικός εκσυγχρονισμός του πάνω σε βάσεις με ουσιαστικό στοιχείο την νεότερη τεχνολογία RDBMS [=relational database management system]. Η συγκεκριμένη υστέρηση αποτελεί την αιτία για αρκετές δυσλειτουργίες, όπως είναι η ευχέρεια προσαρμογών λογισμικού, MIS, Financial Reporting, CRM.

Η εταιρεία παρακολουθεί την εξέλιξη στην αγορά και επικεντρώνει το ενδιαφέρον της για μία ριζική βελτίωση του συστήματος της πληροφορικής, με ειδική διαμόρφωση για τουριστικά γραφεία, όπου αντιμετωπίζονται συγκεκριμένες ιδιομορφίες, όπως είναι το ειδικό καθεστώς ΦΠΑ.

Το μέγεθος της επιχείρησης δημιουργεί την ανάγκη προσφυγής και υποστήριξης για το σύνολο των υπηρεσιών πληροφορικής σε εξωτερικούς οίκους. Όπως για το λογισμικό, το ίδιο συμβαίνει και με την υποστήριξη / συντήρηση hardware + application software + office automation και δικτύων. Στην προσπάθεια περαιτέρω βελτίωσης των παρεχόμενων στην εταιρεία υπηρεσιών υποστήριξης στην πληροφορική. Ο συμβεβλημένος οίκος υποστήριξης ανταποκρίνεται ικανοποιητικά.

Για την καλύτερη λειτουργικότητα των υποδομών πληροφορικής [Hardware] κρίθηκε απαραίτητη η ριζική αναβάθμιση των κεντρικών servers αλλά και η αντικατάσταση σημαντικού αριθμού εξοπλισμού τερματικών σταθμών. Η συνεχής διόγκωση των αρχείων που διατηρούνται στους servers, μας υποχρέωσε να αναζητήσουμε τις βέλτιστες λύσεις που επικεντρώνονται:

- Στην αποφόρτιση του συστήματος από αρχεία του τομέα operation παλαιότερων χρήσεων που δεν βρίσκονται σε πρώτη ζήτηση, με την χρήση τεχνολογίας cloud
- Στην υιοθέτηση της τεχνολογίας Mail [office 365, Microsoft exchange online] και τη χρήση cloud με αντίστοιχη αποφόρτιση των servers και προσθήκη πλεονεκτημάτων, όπως OneDrive for Business [αποθηκεύουμε αρχεία με ασφάλεια και τα επεξεργαζόμαστε πολλοί χρήστες ταυτόχρονα –collaboration-, skype for Business –conference videocalls, HD video, Yammer, εταιρικό Facebook, Share point, πλατφόρμα για χτίσιμο εφαρμογών, όπως workflows, κλπ]
- Την αντικατάσταση με έναν ενιαίο server [τεχνολογία virtualization -2 virtual servers-στοιχείο που συνδυάζεται και με άλλα πλεονεκτήματα, όπως ταχύτητα, αξιοπιστία, διαθεσιμότητα, μείωση κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, καλύτερη διαχείριση]
- Την εγκατάσταση μιας συσκευής Unified Threat Management (UTM) για απομακρυσμένη ασφαλή πρόσβαση (VPN), την προστασία από διαδικτυακές επιθέσεις (Intrusion Detection & Prevention), Web Filtering για μπλοκάρισμα κακόβουλων ή μη επιθυμητών sites, Reporting, Antivirus & Antispam καθώς και Application Control για μπλοκάρισμα κακόβουλων εφαρμογών

Η επιχείρηση ανέπτυξε ένα αναγκαίο επενδυτικό πρόγραμμα που έτυχε της σχετικής έγκρισης ΕΣΠΑ για την αντικατάσταση μεγάλου αριθμού τερματικών σταθμών

Το σύστημα Mailing βελτιώνεται συνεχώς με:

- Βελτιστοποίηση διαχείρισης spam
- Αδρανείς και νέες ηλεκτρονικές διευθύνσεις

Μία βελτιωμένη μορφή Web Site φιλοξενεί ήδη σύμφωνα και με την πρόσφατη νομοθεσία την ανάρτηση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, ενώ το ίδιο ιστολόγιο αποτελεί ένα καλό πρεσβευτή παρουσίας της εταιρείας και του προφίλ της διεθνώς, με τον καλύτερο τρόπο, όπως οι σύγχρονες ανάγκες επιβάλλουν. Ένα ξεχωριστό ιστολόγιο δημιουργήθηκε για την προβολή του προϊόντος DMC & Luxury travel. Ξεχωριστά ιστολόγια δημιουργούνται για κάθε συνέδριο,

Ζήτημα προς εξέταση αποτελεί ακόμη και σήμερα η οριοθέτηση των εξουσιοδοτήσεων χρηστών του τουριστικού κυκλώματος (εισάγουν στοιχεία εμπορικών πράξεων, ήτοι αγορών και πωλήσεων) έναντι χρηστών του λογιστηρίου (cost control & invoicing) που οφείλουν να περιορίζονται μόνον σε ελεγκτικά έργα [=confusion of responsibilities].

Η ασφάλεια του συστήματος πληροφορικής αποτελεί αντικείμενο συνεχούς μελέτης των επί μέρους σχετικών ζητημάτων εκ των οποίων η διαχείριση back up βρίσκεται σε κορυφαία θέση. Επί του παρόντος λειτουργεί σύστημα back up σε καθημερινή βάση με την παραγωγή μαγνητικού μέσου που απομακρύνεται από το κτίριο (offsite Backup). Υπό μελέτη βρίσκεται σύστημα πρόσθετης ασφάλειας [disaster recovery] με τη χρήση τεχνολογίας cloud. Εγκαταστάθηκε συσκευή unified threat management [UTM] που παρέχει απομακρυσμένη ασφαλή πρόσβαση [VPN], φιλτράρισμα εισερχόμενης και εξερχόμενης κίνησης ιστολογίων βάσει κανόνων και πολιτικών, αποτροπή κακόβουλων ενεργειών [IPS, IDS, DDOS], σύνδεση δύο ή και παραπάνω γραμμών internet για load balancing και αύξηση διαθεσιμότητας και ταχύτητας.

PCI

Η περαιτέρω ανάπτυξη της τεχνολογίας και η ευρεία χρήση των συστημάτων πληροφορικής δημιούργησε την ανάγκη μιας μεγαλύτερης προστασίας του ψηφιακού περιβάλλοντος μέσα από το οποίο διεκπεραιώνεται η εργασία μας, με τη συχνή ψηφιακή διασύνδεσή μας με τρίτους συμβαλλόμενους. Συγκεκριμένα μια πολύ σημαντική λειτουργία, αλληλένδετη και με την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής που εξακολουθεί να αποτελεί ένα μείζον ζήτημα στη χώρα μας, είναι και η αυξανόμενη χρήση πιστωτικών καρτών για τις οικονομικές συναλλαγές. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την ανάγκη δημιουργίας δικλίδων ασφαλείας μέσα από κατάλληλους ελέγχους του τεχνολογικού μας εξοπλισμού και την απόκτηση της πιστοποίησης PCI -DSS (Payment Card Industry - Data Security Standard) όχι μόνο ως έμπρακτη απόδειξη των πράξεων μας για την διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών αλλά και ως απαραίτητη προϋπόθεση έναντι της IATA στα πλαίσια της συνεργασίας μας για τα δίκτυα πώλησης αεροπορικών εισιτηρίων.

Οι προμηθευτές προϊόντων πληροφορικής, έχουν ως εξής:

Επωνυμία	αντικείμενο	Σύνοψη σύμβασης και οικονομικής υποχρέωσης
Unisoft	Μισθοδοσία	Ετήσιο τέλος 415,06 Ευρώ
Centium, UK	Events air, πρόγραμμα συνεδρίων	Τέλος 15.082 Ευρώ [01.02.2017-01.02.2018]
Office line	Office, Hard ware support,	Ετήσιο τέλος 8.777,50 Ευρώ
B & A Travel AE	Ticketing ηλεκτρονική ταρίφα	Τέλος Ευρώ 1.020 [για το 2017]

4.12. Ασφαλιστική προστασία

Για συγκεκριμένους κινδύνους η εταιρεία έχει προχωρήσει στην σύναψη των εξής ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο περιστολής των δαπανών, διακόπηκε το ασφαλιστήριο συμβόλαιο πρόσθετης –προαιρετικής- υγειονομικής περίθαλψης του προσωπικού. Πέρα από την ιδιοκτησία της εταιρείας, η επιχείρηση ε[επιβαρύνεται με πρόσθετα ασφάλιστρα για ακίνητα βασικών μετόχων που παραχωρήθηκαν ως εμπράγματα ασφάλεια προς δανείστριες τράπεζες.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ	ΑΡ.ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ	ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ	ΠΟΣΟ EUR	Αντικείμενο κάλυψης
ΑΧΑ	333264/18	ΠΥΡΟΣ	20171231-20181231	1.207,36	Ιδιόκτητα γραφεία κατά πυρός
ΑΧΑ	1139646/4	ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ/ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	20180305-20180905	690,00	ως τουριστικό γραφείο έναντι τρίτων
ΑΧΑ	299251/19	ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	20171231-20181231	145,12	έναντι διαφόρων κινδύνων
ERGO	2010577222/0004	ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	20170722-20180722	472,00	ακίνητο κατά πυρός και λοιπών κινδύνων
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΙΣΤΗ / ERB	237735/550523	ΠΥΡΟΣ-ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	20170715-20180715	583,20	1)Κατοικία Γεωργίου Νάζου Κάτω Πατήσια 2) Ελπίδος 12 Ν. Ιωνία 1ος όροφος Επαγγελματική στέγη
ΠΟΛΑΡΙΣ ΕΠΕ-MONDIAL ASSISTANCE	20100512	ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	ΑΟΡΙΣΤΗ	[*]	ΠΕΛΑΤΕΣ κατά περίπτωση
[*]	Για κάθε ασφάλεια που κλείνουμε κρατάμε προμήθεια 25% επι του καθαρού ποσού.				

5. Άλλα σημαντικά γεγονότα και δραστηριότητες

5.1. Επιρροή στις οικονομικές καταστάσεις

[περ.β παρ. 3 άρθρου 43^α ΚΝ 2190/1920]

Από τη λήξη της κλεισμένης περιόδου και μέχρι την ημερομηνία κατάρτισης της παρούσης εκθέσεως, δεν συνέβησαν άλλα σημαντικά γεγονότα που θα μπορούσαν να έχουν επίδραση πάνω στις καταρτισθείσες οικονομικές καταστάσεις.

5.2. Ethics

Υφιστάμενος κώδικας αξιών και πρακτικών [Code of ethics] διαμορφωμένος μεταξύ των συνεργατών της εταιρείας επικαιροποιήθηκε σε μερικά σημεία στη διάρκεια της υπό κρίση περιόδου. Ήδη η εργασία αυτή η οποία κατά κάποιο τρόπο αποσκοπεί στο να ρυθμίσει τις σχέσεις συνεργασίας και επικοινωνίας στο εσωτερικό της επιχείρησης, νέα στοιχεία έρχονται ως θεσμοθετημένες διεθνείς πλέον υποχρεώσεις για την αντιμετώπιση διαχείρισης προσωπικών δεδομένων [GDPR]. Τα ζητήματα αυτά σε κάποια έκταση αλληλοεπηρεάζονται.

5.3. ISO

Η από ετών υφιστάμενη πιστοποίηση συστήματος διαχείρισης ποιότητας κατά EN ISO 9001:2008 μετά από σχετικό έλεγχο του οίκου EQA Hellas στη διάρκεια της υπό κρίση περιόδου επί των διαδικασιών οργάνωσης και λειτουργίας της εταιρείας, ανανεώθηκε για το διάστημα από 02.01.2017 μέχρι την 14.09.2018.

5.4. CSR

Σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εταιρεία υιοθετούν επιχειρηματικές πρακτικές «εταιρικής κοινωνικής ευθύνης» [EKE -Corporate social responsibility-CSR] και σε πολλές περιπτώσεις η εταιρεία συμμεριζόμενη αυτές τις πρακτικές, συμμετέχει και ανταποκρίνεται σε ζητήματα συναλλακτικής πρακτικής και σχέσεων με το φυσικό περιβάλλον και την κοινωνία των ανθρώπων. Επ' αυτού βρίσκεται σε εξέλιξη μελέτη της εταιρείας που θα κατατείνει στην ανάληψη ευθυνών και από μέρους της στο ίδιο πλαίσιο κοινωνικής ευθύνης.

Ήδη επί του ζητήματος αυτού η δράση στην υπό κρίση περίοδο, διαμορφώνεται ως εξής:

Η εταιρεία είναι μέλος των μεγαλύτερων διεθνών οργανισμών στον χώρο διοργάνωσης συνεδρίων και παροχής ταξιδιωτικών υπηρεσιών, όπως IAPCO, EFAPCO, IATA, ICCA, HATTA, HAPCO, και ACVB και πρόσφατα έγινε και μέλος του UN Global Compact στο πλαίσιο της ανάπτυξης της στρατηγικής EKE & Βιώσιμης Ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, από το 2017 η εταιρεία έχει εντάξει στην στρατηγική της και στην καθημερινή λειτουργία της, δράσεις που αφορούν την EKE & Βιώσιμη Ανάπτυξη, όπως εφαρμογή της Περιβαλλοντικής Πολιτικής, του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας και της Πολιτικής Εργασιακών Πρακτικών και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων για την εταιρεία και το δίκτυό της.

Η εταιρεία, σε συνέχεια των σχετικών ενεργειών της, έθεσε τους νέους στόχους της για το 2018 αναφορικά με την Εταιρική Υπευθυνότητα και έχει προχωρήσει στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος και στρατηγικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, σε συνεργασία με την εταιρεία συμβούλων AIPHORIA CONSULTING.

Στο πλαίσιο του προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης η εταιρεία εστιάζεται σε μια σειρά από ενέργειες, εκ των οποίων ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθες:

- Εντοπισμός και διαχείριση σημαντικών θεμάτων
- Εντοπισμός των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders) της εταιρείας
- Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας, Βιώσιμης Ανάπτυξης και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Ανάπτυξη και εφαρμογή Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Επιπρόσθετα, η εταιρεία προχώρησε σε προσυπογραφή του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών (United Nations Global Compact), το οποίο αποτελεί μια διεθνή πρωτοβουλία αναφορικά με την τήρηση και προστασία των εργασιακών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την προστασία του περιβάλλοντος και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Με τον τρόπο αυτό, η εταιρεία, αποδεικνύει την ενεργή δέσμευση και συμβολή της στη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

Τα έως τώρα αποτελέσματα των ενεργειών της εταιρείας είναι σημαντικά, όπως προκύπτει από αξιολογήσεις τρίτων μερών. Η εταιρεία έλαβε το χρυσό επίπεδο αναγνώρισης («Gold Recognition Level») από την EcoVadis αναφορικά με την Εταιρική Υπευθυνότητα. Η παρούσα διάκριση έχει ως αποτέλεσμα την κατάταξη της εταιρείας στο 5% των κορυφαίων εταιρειών από όλους τους κλάδους παγκοσμίως, που υποβάλλονται σε αντίστοιχη αξιολόγηση για τις υπεύθυνες επιχειρηματικές πρακτικές τους. Η EcoVadis είναι μια διεθνής πλατφόρμα που επιτρέπει στις εταιρείες να παρακολουθούν την απόδοση βιωσιμότητας των προμηθευτών τους. Η μεθοδολογία της καλύπτει σε ετήσια βάση πάνω από 30.000 προμηθευτές από 150 τομείς, 110 χώρες και 21 δείκτες ΕΚΕ. Το σύστημα αναλύει και αξιολογεί τις επιδόσεις της εταιρείας σε τέσσερις βασικές κατηγορίες: Περιβάλλον, Εργασιακά θέματα, Θεμελιές Επιχειρηματικές Πρακτικές και Βιώσιμες Προμήθειες.

5.5. GDPR

Η εταιρεία ως επιχείρηση που εδρεύει σε χώρα που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλει να είναι εναρμονισμένη με τους Ευρωπαϊκούς κανονισμούς. Από τις 05.05.2016 έχει τεθεί σε ισχύ και θα πρέπει να τεθεί σε πλήρη εφαρμογή μέχρι τις 25.05.2018 ο κανονισμός που αφορά την προστασία γενικών δεδομένων, GDPR-General Data Protection Regulation. Το μέτρο αυτό δημιουργήθηκε για να προσφέρει την μέγιστη δυνατή προστασία προσωπικών δεδομένων που διαχειρίζεται η εταιρεία στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της δίνοντας μια απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει καθημερινά ο ψηφιακός κόσμος από την αθέμιτη χρήση των. Ανταποκρινόμενη η εταιρεία στην υποχρέωσή της αυτή, συνεργάζεται με εξειδικευμένους συμβούλους έτσι ώστε να θωρακιστεί από οποιαδήποτε κακόβουλη ενέργεια και να ευθυγραμμιστεί με τους θεσμοθετημένους κανόνες.

6. Πορεία νέας χρήσεως

Τα στοιχεία που υπάρχουν στην εταιρεία από κλεισμένες πράξεις μέχρι τη στιγμή που καταρτίζεται η παρούσα έκθεση, επιτρέπουν μία σχετική μόνον ικανότητα πρόβλεψης. Έχοντας ως δεδομένο το γεγονός ότι η χρήση 2017 εμφάνισε ικανοποιητικό αποτέλεσμα και από την άλλη πλευρά το ότι η κρίση και οι επιπτώσεις της συνεχίζονται, οφείλουμε να είμαστε συγκρατημένοι και με το πνεύμα αυτό γίνεται μία εκτίμηση ότι το η εικόνα της νέας τρεχούσης διαχειριστικής περιόδου 2018 θα κινηθεί στα επίπεδα του 2017.

Αθήνα, 22.03.2018

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Μετά ταύτα και δεδομένου ότι δεν υπάρχει άλλο θέμα για συζήτηση, λύεται η συνεδρίαση, ενώ υπογράφεται το παρόν ως ακολούθως:

Ο Πρόεδρος του ΔΣ	Ο Αντιπρόεδρος του ΔΣ	Ο Διευθυνων Σύμβουλος	Η Διευθύνουσα Σύμβουλος	Η Αναπληρώτρια Διευθύνουσα Σύμβουλος	Η Αναπληρώτρια Διευθύνουσα Σύμβουλος
Σπυρίδων Νικολακόπουλος	Ανδρέας Λυγνός	Γαβριήλ Νικολακόπουλος	Σωτηρία Λυγνού	Δήμητρα Λυγνού	Γεωργία Νικολακοπούλου

Συνάπτονται:

- Οικονομικές καταστάσεις [συνοδεύεται από τεύχος με επεξηγήσεις]
- Οργανόγραμμα

ακριβές αντίγραφο από το βιβλίο πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου

Αθήνα, 22. 03.2016

Ο Πρόεδρος του ΔΣ

Σπυρίδων Νικολακόπουλος